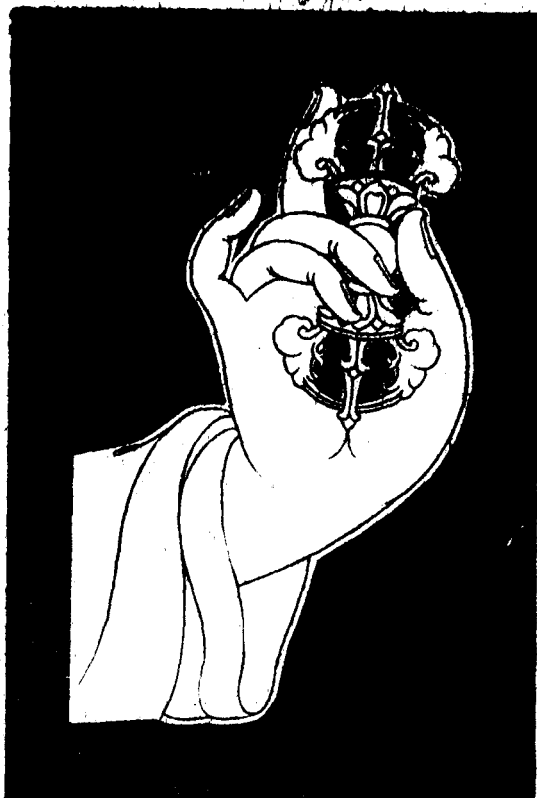

Dr. HETÉNYI ERNŐ

MUDRĀK

ÉS

SZIMBÓLUMOK

C

'83. 11. 3.

སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པའི་རིག་གནས་ཁང་

KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR BUDDHOLÓGIAI INTÉZET
ALEXANDER CSOMA DE KÖRÖS INSTITUTE FOR BUDDHOLOGY
International Establishment of the
ĀRYA MAITREYA MANDALA

Dr. HETÉNYI ERNŐ

MUDRĀK ÉS SZIMBÓLUMOK

BUDDHISTA MISSZIÓ

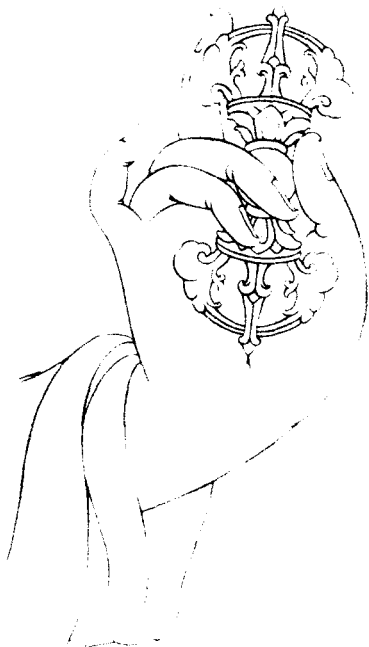
Muzeum utca 5, H-1088

Tel 130-169

BUDDHIST MISSION

Budapest VIII
Hungary

**A rajzokat
Dr. FERENCZY ÉVA
készítette**

DOCUMENTATION AND PHOTOARCHIVES
OF THE HUNGARIAN BUDDHIST MISSION

(Internum)
1983

Felelős kiadó a Buddhista Misszió ügyvivője

Műszaki szerkesztő Horváth József

Levélcím: Ady Endre út 103. Budapest XXII. 1221

Folyószámla: OTp. 526-3805

B E V E Z E T É S

Karmapa Mikyo Dorje

A japán ezotérikus buddhizmust tizenkét főirányzat képviseli, amely irányzatok összesen hetvenkét iskolát alkotnak. Titkos hagyományaik Nyugaton alig ismertek, és a velük foglalkozó szakirodalom sem kimerítő. Két alapvető munka, melyeket említenünk kell, a következő: Ryujun Tajima, *Les deux grands mandalas et la doctrine de l'esoterisme Shingon* (Tokyo, 1959), és f. Dale Saunders, *Mudrā, a study of symbolic gestures in japanese buddhist sculpture* (London).

A japán ezotérikus buddhizmus tan-hagyományai-ban és meditatív gyakorlatában két utat követ: az egyik a nyílt tanítás (kenkyō), a másik a titkos hagyomány (mikkyō). A mudrā-k a mikkyō szolgálatában állnak, ugyanis e szimbolikus kéz- és ujjtartások bizonyos abc-t alkotnak, amellyel egymást követő szellemi folyamatok fejezhetőek ki. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a mudrā-k jelbeszéde a különböző iskolákban egymástól eltérő, amint különbözőek a mantrák is, amelyek a szimbolikus kéztartásokat kísérik. A mudrā-k változatosságáról fogalmat alkothatunk ha tudjuk, hogy az egyik ezotérikus főirányzat, a Shingon háromszáz alapformát ismer, amelyek egymással kombinálva igen sok változatot eredményeznek.

Az egyik legősibb gesztus az elmélyedés vagy

koncentráció kéztartása, az u.n. dhyāna-mudrā, amely a japán ezotérikus buddhizmusban a nagy "Nap-Buddha", Dainichi-Nyorai egyik kéztartása. E mudrā japán neve: jō-in. Ez az alapforma is számos változatban szerepel. Lásd ezzel összefüggésben a Jōdo-Amida iskola esetében Amida-Buddha mudrā-ját.

A japán ezotérikus buddhizmus mandaláiról egy későbbi dolgozatban szólunk, míg jelen bevezetésünkben, amelyben a Tendai iskola Goma-szertartását is ismertetjük, a fontosabb alap-mudrákat tárgyaljuk.

A Tendai-iskola meditációs módszere - amely szertartásában látható formát ölt - a shikwan, azaz a "mozgásban lévő megállítása", és a "látás megvalósítása". A japán shikwan kettős-fogalom szanszkrit megfelelője: samathavipasyanā = nyugalom és szemlélődés.

A Tendai-iskola Dengyō-Daichi tanításai nyomán négy meditációs formát fejlesztett ki. Ezek:

1/ Jōza Zammai, az ülve végzett meditáció, amely nagyjából azonos a Zen-Buddhizmus "zazen"-jével.

A meditáló kilencven napon át arccal Nyugatnak fordulva lótusz-ülésben (padmāsana) ül, és szemlélődésének tárgya Amida-Buddha. E gyakorlat másik elnevezése ichigyō zammai = az egyre irányított gyakorlat.

2/ Jōgyō Zammai, a folyamatos járás közben végzett meditáció, amelynek során a gyakorló kilencven napon át Amida-Buddhára koncentrálva gondolatait,

körbejárja annak képmását.

3/ Hangyō-hanza-zammai, azaz űlve-járva végzett meditáció, amely szintén kilencven napon át folytatandó részben űlve, részben járás közben. E forma két változata:

a/ Hōdō Zammai: a gyakorlatot végző százhuszszor kerül meg az oltárt, miközben a Hōdō-Dhāranī-Sūtra mantráit recitálja; ezt követően a meditáció két héten át űlve folytatandó.

b/ Hokke Zammai: mint előbbi esetében, azzal a különbséggel, hogy a Sadharmapundarikasūtra mantrái recitáltatnak.

4/ Hiyō-hiza-zammai: sem járó, sem űlő gyakorlat, ami annyit jelent, hogy e fázisban a meditálót semmilyen meghatározott forma nem köti. Iesthelyeztet tetszése szerint választja meg, és a mantrát is kedvére választhatja ki valamely sūtrából. E módszer másik neve: Zuijii Zammai = szabad elhatározásból választott meditáció.

E szabad formából fejlődött ki ama meditációs módszer, amely leginkább jellemzi a Tendai-iskolát, a hegyi-vándorlás-meditáció : Kaihō-gyō. A vándorlás útvonala, amely hegyeken és völgyeken át vezet, hozzávetőleg harminckét kilométer hosszú. A meditációs vándorlást egy éjfélkor végzett szertartás vezeti be,

amelynek befejeztével a gyakorló útra kel és a fásztó utat a kora reggeli órákig (7-8) bejárja; - menet közben, és bizonyos kijelölt helyeken mantrákat recitálva.

A Goma-szertartásának ősrégi hagyománya van, amely a buddhizmus előtti időkbe nyúlik vissza; az indiai Homa-áldozaton alapszik, amely a védai időkben (i.e. utolsó évezred) fejlődött ki. A tűz, az istenségek és emberek között közvetítő hatalom az áldozati adományokat lánggá és füstté változtatja, és ily módon megtisztítva a mennyei birodalmakba juttatja.

India, Nepal, Keletázsia és Tibet ezotérikus buddhizmusa az ősi tűzáldozatot átértékelte és spiritualizálta. Itt a szentelt vízzel meghintett tűz a fölismerés és megvilágosodás tűzét jelenti.

A Goma-áldozati szertartás első része, az előkészítő szertartás az áldozatot bemutató pap, valamint a szent áldozat alkalmassá tételét célozza. Bevezetője a buddhista tiszteletet-kifejező mudrā : kezek 'ima-tartásban' a homlok előtt. Ez a kéztartás, amelyet a keresztény egyház a buddhizmustól átvett, merőben eltér keresztény értelmezésétől. Japán neve: kenjisshin, az erős és őszinte szív mudrā-ja. A jobb

kéz a mennyei Buddha-világ jelképezője, míg a bal az érzékek világát jelenti. A két kéz egyesítése ezek szerint e két 'világ' egyesítését szimbolizálja, a szív őszinte odaadó készségét bizonyítja. E mudrā-nak számos változata ismert.

A Tendai-iskola a kenjisszin-mudrā-t csak a Goma-szertartás bevezető részében alkalmazza. Más-különben egy másik változat, az u.n. kongō-gassho-gyémánt-köszöntés (sanskrit: vajra-añjali-karma-mudrā) alkalmaztatik. A főttebb leírt bevezető mudrā-t a következő mantra kíséri:

om sarva-tathāgata-pāda-vandanam karoma

'ham = minden Buddhák lábát ele borulok.

Szólnunk kell az imafüzés liturgikus használatáról is, amely a buddhizmusban az i.e. harmadik században már kimutatható, és amelyet a kereszténység szintén átvett. A buddhista imafüzés (jap.: nenjū; skt.: mālā) 108 gyöngyből áll, és rendszerint a bal esuklón viselik. A szertartás során az imafüzér a jobbkez középső ujjá fölött és a balkéz hüvelykujján át fut. Használata közben a különböző iskoláknak megfelelő mantrák recitáltatnak. A Goma-szertartás során a mantra az alábbi:

om svabhāva cuddha sarva-dharma (svabhāva Cuddo

'ham = lényegükben minden dolgok tiszták) lényeg-

gemben tiszta vagyok.

A tisztító-ritust a beavatási-ritus követi, amelynek során az áldozatot bemutató részesül a 'Gyémánt-világ bölcsesség-tüzében'.

A mantra az alábbi:

oṃ vajrāgni pradīptāyasvāhā

= a gyémánt-tűz erős lángja betölti lényemet.

Ezek után következik az oltár és a kultusz tárgyai-
nak megtisztítása. A közben recitált mantra:

oṃ varada vajra dham: Varada vajra egy Bodhi-
sattva neve, japánul Moṅju-Bosatsu (skt. Mañjuśrī),
a transcendens bölcsesség megszemélyesítője.

A pap ezután kezébe veszi a gokkō-shō-t (alul
és fölül öt ágban végződő bronz-pálca, a szellemi
hatalom jelképe). A gokkōshō öt ága, a különböző
ezotérikus iskola hagyományainak megfelelően jelké-
pezi:

a/ az öt elemet: föld, tűz, víz, levegő, üres-
ség;

b/ az öt Buddhát: Dainichi Nyorai (Vairocana),
Hōshō (Ratnasambhava), Muryōju (Amitābha), Fukūjōju
(Amoghasiddhi), és Ashuku (Akṣobhya);

c/ vagy a megvilágosodás öt fokozatát.

A kísérő mantra a következő:

oṃ amrite hūṃ phaṭ - amikor is oṃ hūṃ és phaṭ igéző

mágikus (fordításban vissza nem adható) mantrikus szótagok, míg amrite ama transcendens hatalom, amely a környezet megtisztítását véghezviszi. A gokkō-shō helyett a sankō-mudrā szerepelhet (: a jobbkez hüvelykujja a behajlított középső ujjon nyugszik, míg a mutatóujj, gyűrűsujj és kisujj fenyegetően előre irányul).

Következik a megszentelt környezet elhatárolása, illetve a tűz-áldozat körének megalkotása, amelyet egy komplikált mudrā és alábbi mantra kísér:

om̐ kili kili vajra-vajra bhūr (om̐ bandha bandha hūm̐ phat̐ = cövek, cövek, gyémánt-gyémánt, talaj: igéztetett, igéztetett.

A 'cövegekkel' való elhatárolást az áldozat körének körülhatárolása követi, amelynek során háromszor hangzik el e mantra:

om̐ sāra-sāra vajra-prakīra hūm̐ phat̐
= kemény, elpusztíthatatlan gyémántkerítés.

Főntieket az áldozatot bemutató meditációja követi, amely a tulajdonképpeni szertartás bevezetője. E meditáció tárgyát a szemlélő és szemlélt azonosulása képezi: a tűz-áldozat helye, amely előtt a pap ül a Buddha teste; a tűz-áldozat edényének nyílása a Buddha szája; a tűz maga a Buddha megvilágosodása. A meditáció során fölismerendő, hogy a megvilágosodás

tüze, a tűz-áldozat helye és az áldozati edény nyílása, tulajdon megvilágosodásom, testem és szájam. Az azonosulási folyamat (a Buddhával való egyesülés gondolatban, szóban és cselekedetben) japán neve: san-mitsu : a hármasság misztériuma.

Ezután következik az áldozati tűz meggyújtása, amelyet a tűz istenségének mudrā-ja és mantrája kísér. A mudrā : a jobbkez négy ujja egymáson nyugszik és fölfelé irányul, míg a hüvelykujj befelé fordul. A négy fölfelé irányuló ujj lánqokat jelképez. A mantra:

oṃ agnaye svāhā

= töltsön meg a tűz-istenség.

Ezt követi az oltárcsöngő megszólaltatása és az alábbi mantra recitálása:

oṃ vajra-ghantā-tuṣya hoh

= gyémánt-csöngő-vágyakozás.

A ghanṭā megszólaltatásának az ezotérikus buddhizmusban három jelentése van:

1/ a csöngő hangja költi föl a mély meditációban időző Buddhákat, kérve megjelenésüket;

2/ az egybegyűlt Buddhákat az oltárcsöngő hangja megörvendezteti;

3/ a pap a csöngő hangja nyomán ébredjen rá: 'hang és csönd nem különböznek egymástól'.

Az áldozati tűz meggyújtását a földi tűznek szellemi tüzzé való változtatása követi, amelynek kíséző mantrája:

oṃ bhūh jvala hūṃ

(jvala = láng, a többi szótag lefordíthatatlan mágikus mantra).

A következő fokozat a pap és a szent tűz egyesülése, amelyet az u.n. 'horog-mudrā' szemléltet (:a két kéz kifelé forduló tenyerekkel keresztezi egymást, miközben a kisujjak egymásba kapcsolódnak). A kíséző mantra a következő:

jah hūṃ bam hoh (jap. megfelelője: jaku un ban koku).

Ezután helyeztetnek a tűzbe a különböző áldozati adományok: élők és holtak neveivel ellátott fapálcikák, tömjén, víz, rizs, olaj, stb. E műveletet mantrák, a csöngő és a gong hangja kísérik. Az áldozati adományoknak jelképes jelentésük van, és értelmezésük az ezotérikus iskoláknak megfelelően különböző.

Az áldozat a Buddhák és Bodhisattvák különböző megjelenési formáihoz intézhető. A legmagasabbrendű Buddha-alak Deinichi Nyorai. Az emberekhez közelebb állnak a Bodhisattvák, akik lemondanak a nirvānára való betérésről, hogy támogathassák a lényeket az üdvösség útján. Az emberek legközvetlenebb segítői

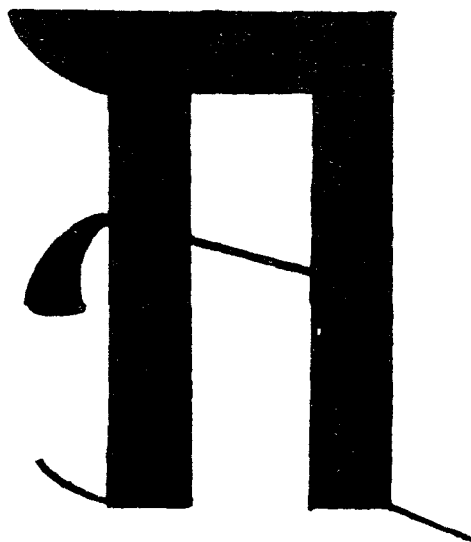
Myō-ō-k (: tudás királyai), akik a Bodhisattvák hierarchiája alatt állnak. Közöttük a legnépszerűbb Fudō-myō-ō (: a megingathatatlan tudás király), aki nagy szerepet játszik a Tendai-iskolában.

Az ezotérikus buddhista hagyomány a Goma-áldozat két főspektusát különbözteti meg: az u.n. 'külső Goma' (jap.: Ge-Goma), és 'belső Goma' (jap.: Nai-Goma). Az utóbbi a főhangsúlyt a meditációra helyezi, míg a külső Goma a nyilvános szertartásban fejeződik ki.

M U D R Á K

É S

S Z I M B Ó L U M O K

az "A" csira-szótag

A m a n t r a

A szó sanskrit gyökere: man= gondolkodni; azonos a görög 'menos' és a latin 'mens' szavak tövével. A man-tőhöz járul a tra-képző, amely a sanskritban 'eszköz' és 'szerszám' szavakat képez.

A mantra szó tehát: a gondolkodás eszköze, szerszáma, vagyis olyvalami, ami gondolati képet hoz létre. Ez annyit jelent, hogy hangzása erejével tartalmát, jelentését az elmében közvetlen valósággá teszi.

OM

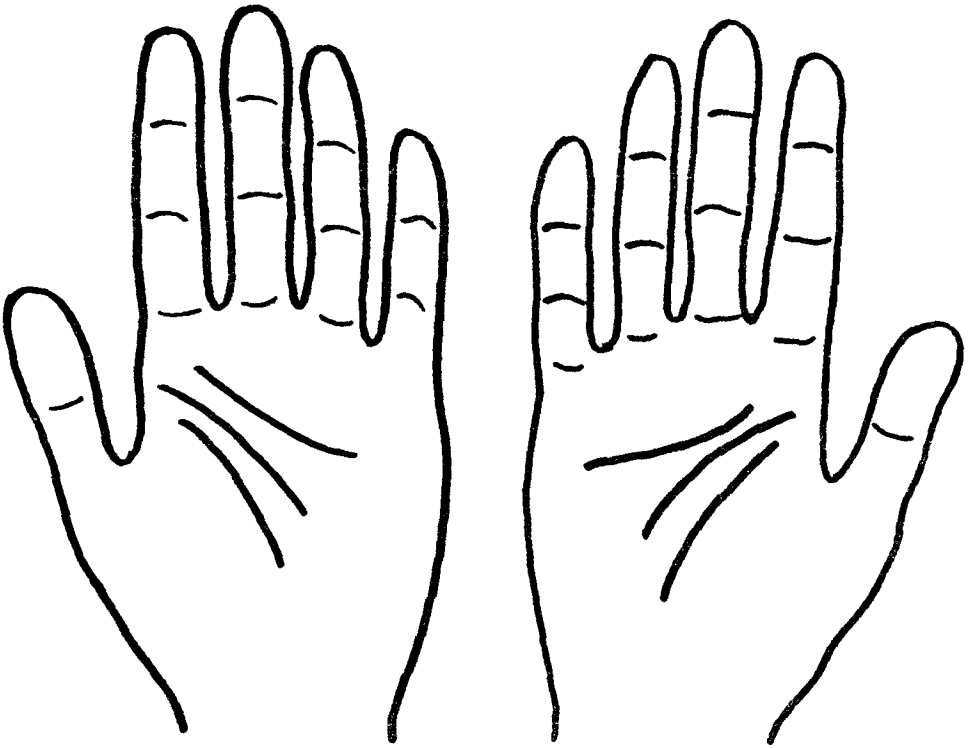
Az om belső lényeg, csira-szótag (bīja mantra), a mindenség csirája. Mágikus hang, a mindenséget magába ölelő, átfogó tudat egyetemes ereje. Ez volt a védai időkben a Brahman szó jelentése is, és így azonosult az om Brahmannal.

Ha az om -ot hangbeli alkotóelemeire bontjuk föl, az o-t az a és u összekapcsolódása adja, úgy hogy voltaképpen három részelemmel van dolgunk: a + u + m. E három hang Brahman három aspektusát: a teremtő Brahmát, a megőrző Visnut és a romboló Shivát jelképezi, illetve a buddhizmusban a buddhizmusban a Trikáját vagy Triratnát szimbolizálja.

Az om a legmagasabbrendű tudat kifejeződése, s így az om -ot alkotó három hang-elem a tudat három fokozatát képviseli.

- 1/ az éber tudatot (jāgrat) = a ;
- 2/ az álomtudatot (svapna) = u ;
- 3/ a mély-álom tudatot (sushupti) = m.

De a fől sorolt hármon túl. az egész mint teljesség egy negyediket, amely a mindenséget öleli magába, és túl van minden kifejezhetőn. Ez a kozmikus, vagy negyedik tudat (turīya), amelyet a negyedik dimenzió tudatának is nevezhetnénk.

A kezek szimbolikája

bal kéz:	jobb kéz:
lecsillapítás	fölismerés
(jakujō)	bölcsesség (chi)
principium (ri)	gyémánt-világ
jelenség-világ	(kongōkai)
(taizokai)	nap
hold	prajñā
samadhi	

Bal kéz: lecsillapítás (jakujo), principium (ri), jelenségek világa (taizōkai), hold, samādhi:

Jobb kéz: fölsimerés, bölcsesség (chi), gyémánt-világ (kongōkai), nap, prajñā.

B a l k é z :

hüvelyk ujj:	mutató ujj:	középső ujj:	gyűrűs ujj:	kisujj:
megkülönböztetés	cselekvés	érzékelés	befogadás	forma
Konrin Bosatsu	Byakusan Bosatsu	Kōju Bosatsu	Shajo Bosatsu	Shō Bosatsu
bölcsesség	látomás (meditáció)	emlékezet (elme)	energia	hit
tudás	erő	fogadalom	szándék	fölsimerés
üresség (tér)	levegő	tűz	víz	föld
Dainichi	Akushu	Kōshō	Amida	Shaka
emberi- világ	asura- világ	állatok világa	preta- világ	poklok- világa

J o b b k é z :

kisujj:	gyűrűs ujj:	középső ujj:	mutató ujj:	hüvelyk ujj:
forma	befogadás	érzékelés	cselekvés	megkülönböztetés
Shō Bosatsu	Shajo Bosatsu	Kōju Bosatsu	Byakusan Bosatsu	Konrin Bosatsu
hit	energia	emlékezet (elme)	látomás (meditáció)	bölcsesség
részvét	szabályok (előírás)	türelem	eredmény (siker)	elmélkedés
föld	víz	tűz	levegő	üresség (tér)
Shaka	Amida	Kōshō	Ashuku	Dainichi
istenek- világa	śrāvaka- világ	Pratyeka- Buddhák- világa	Boddhisattvák- világai	Buddhák- világai

I. MUDRĀK

a l a p - m u d r ā k :

1/ a h a t ö k ö l :

1. lótusz-ököl (renge ken-in), vagy
anyaméh-ököl (tai-ken)
2. gyémánt-ököl (kongō ken-in)
3. külsőleg összekulcsolt ököl (gebaku ken-in)
4. belsőleg összekulcsolt ököl (naibaku ken-in)
5. fenyegető ököl (funnu ken-in)
6. Tathāgata-ököl (nyorai ken-in)

a hat ököl:

1

2

3

4

5

6

- 1/ renga ken-in / tai-ken
- 2/ kongō ken-in
- 3/ gebaku ken-in
- 4/ naibaku ken-in
- 5/ funnu ken-in
- 6/ nyorai ken-in

2/ a t i z e n k é t t e n y é r :

(jūnigōshō vagy jūnigasshō)

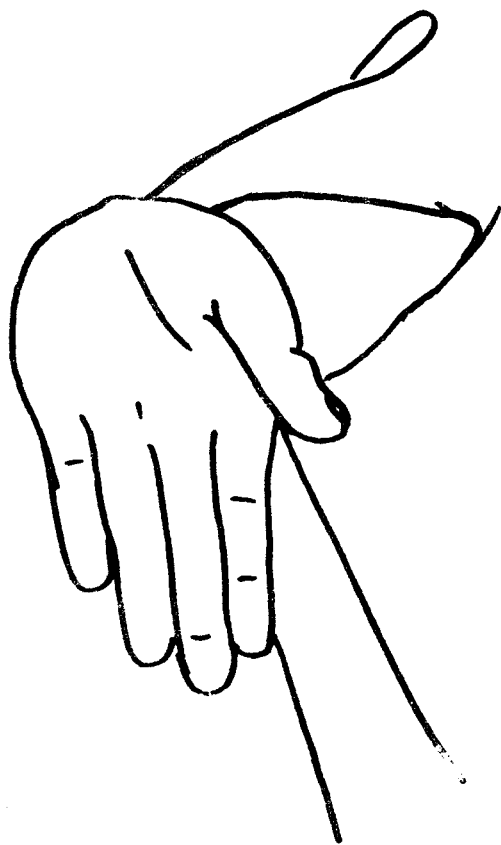
1. nebina gasshō (erős szív: kenjisshin)
2. sanfuta (skr.: samputa); nyitott szív: koshin;
3. kumma (n) ra (skr.: kamala) lótusz (bimbó)
4. boda (skr.: pūṇa), nyitott lótusz;
5. ottanasha (skr.: uttānaja), nyíltság;
6. adara (skr.: ādhāra), víz-merítés
7. haranama (skr.: praṇāma) gossho - menedék;
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

a tizenkét tenyér:
(jūnigōshō vagy jūnigasshō)

A legfontosabb mudrā k

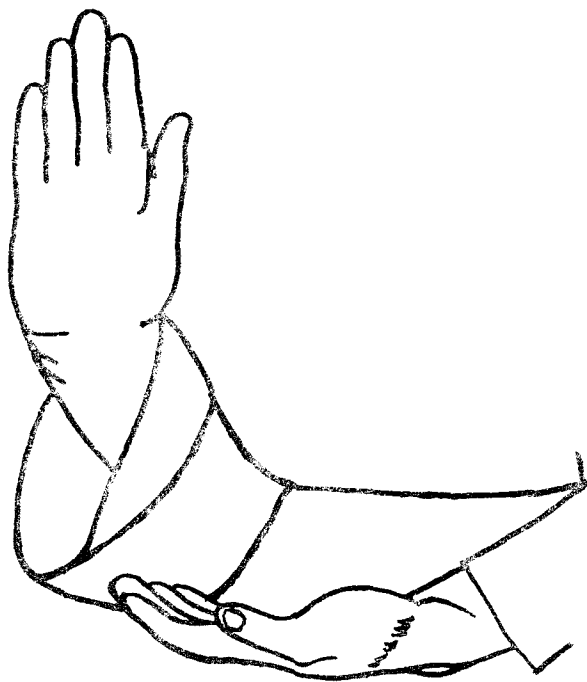
1. Segan-in
 kin.: Shih-yüan-yin
 skr.: varamudrā vagy varadamudrā
 fogadalom teljesítése kéztartás

2. Semui-in

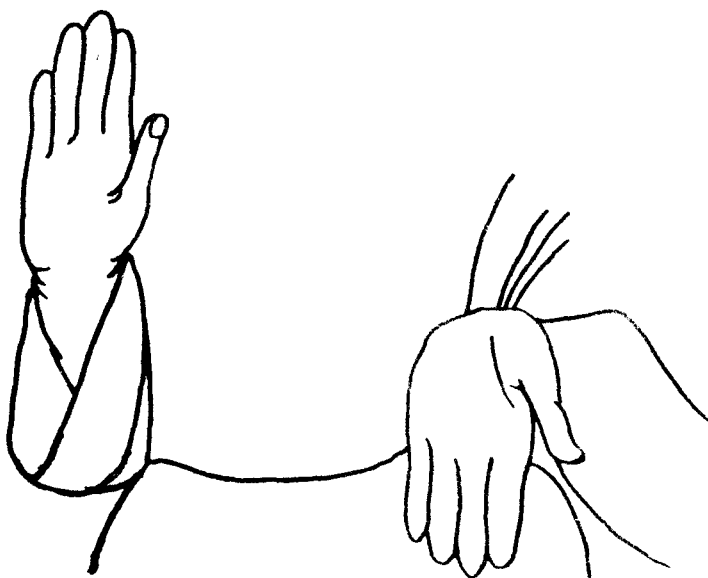
kin.: Shih-wu-wei-yin

skr.: abhayamudrā vagy abhayamdadamudrā
veszedelmet elhárító kéztartás

(az előbbi kettő kombinációja:)

S_{eg}an-S_{em}ui-in

3. An-i-in

kin.: An-wei-yin

skr.: vitarkamudrā vagy vyākhyānamudrā
lecsillapító- (érvelő-) kéztartás

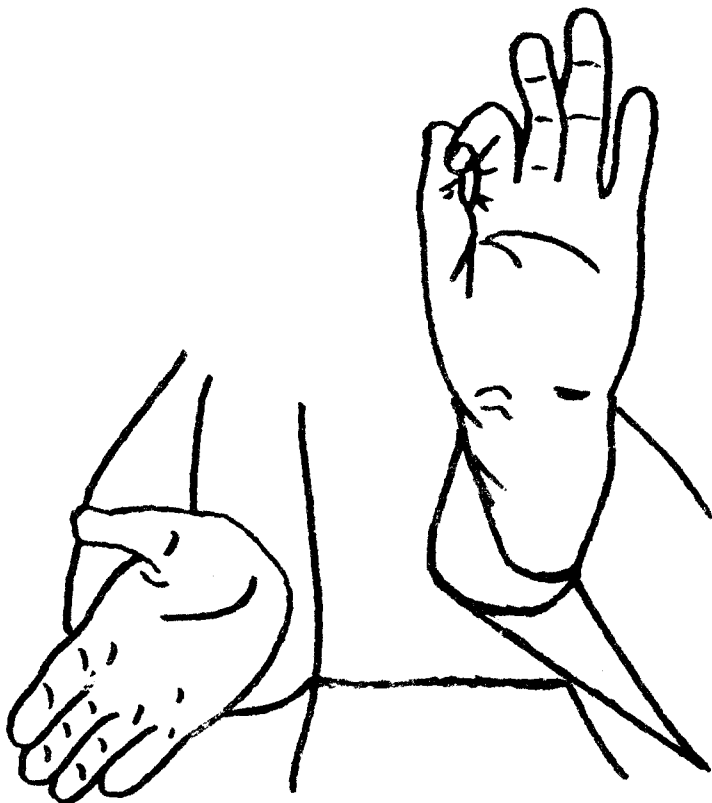

(előbbi változata:)

An-i-shōshu-in

kin.: An-wei shō-on'ü yin

lecsillapító és meggyőző kéztartás

(előbbiek változata:)

Kichijō-in

jó-szerencse kéztartás

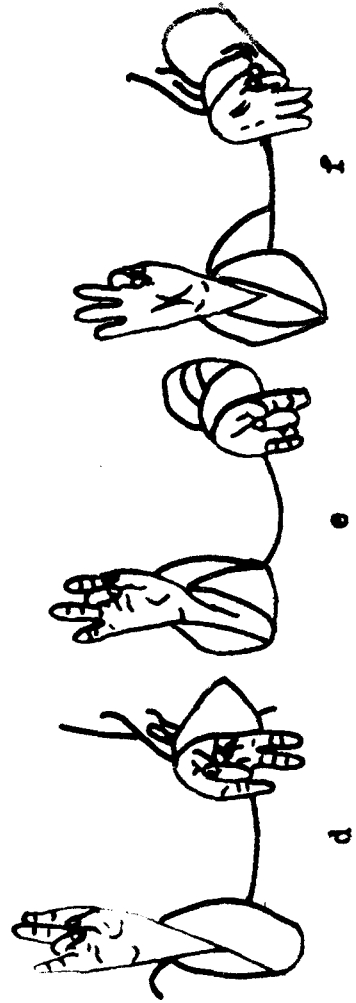

A m i d a h a t m u d r ā j a :

- a/ középső osztály:
alacsony (rövid) élet;
- b/ középső osztály:
közepes élet;
- c/ középső osztály:
magas (hosszu) élet;

- d/ alacsony osztály:
alacsony (rövid) élet;
- e/ alacsony osztály:
közepes élet;
- f/ alacsony osztály:
magas (hosszu) élet;

Amida nat mudrāṇā

Niwa-in

a két-kéz mudrāja, illetve
a 3 világot leigázó kéztartás

4. Kongō-gasshō

kin.: Chin-kang ho-chang

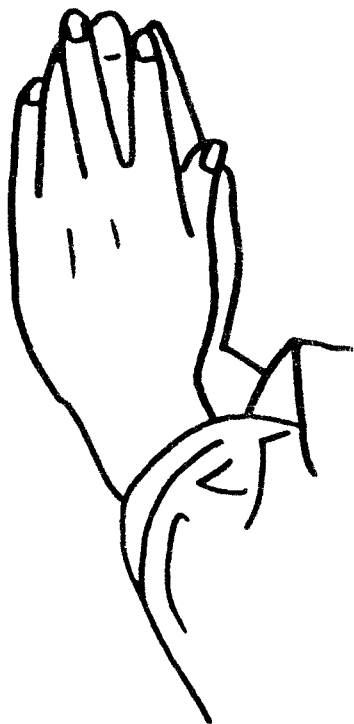
skr.: vajra-añjalikarmamudrā vagy
añjalimudrā
gyémánt-üdvozló kéztartás

(előbbi változata:)

Kimyō-gasshō

a lo tökéletesség (haramitsu), és a
lo világ (hokkai) köszöntése kéztartás

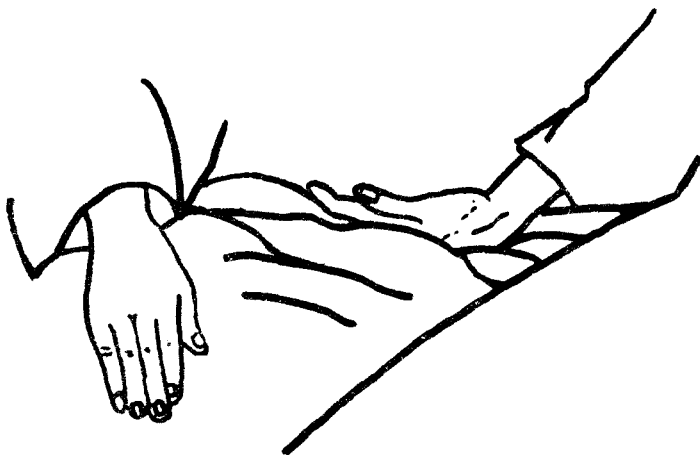

5. Sokuchi-in (i)

kin.: Ch'u-ti-yim

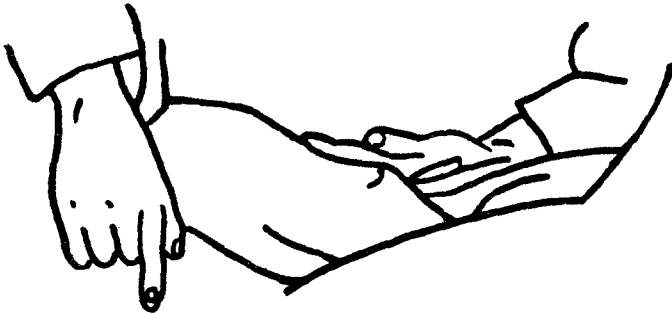
skr.: bhūmisparśamudrā

földet érintő- vagy tanuságul hívó
kéztartás

(előbbi változata)

Sokuchi-in (ii)

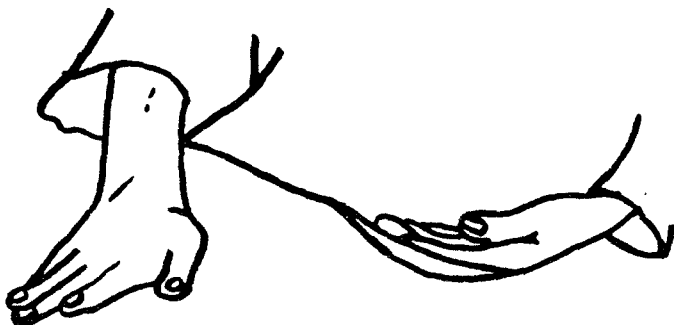

(előbbiek más formája:)

Anzan-in

kin.: An-shan-yin

hegyet leszorító kéztartás

6. Jo-in

kin.: Ting-yin

skr.: dhyānamudrā

az elmélyedés kéztartása

(előbbi változatai:)

- a/ indiai (Gandhāra) típusa
- b/ kínai (Wei-szobrok) típus
- c/ japán (Amida) típus

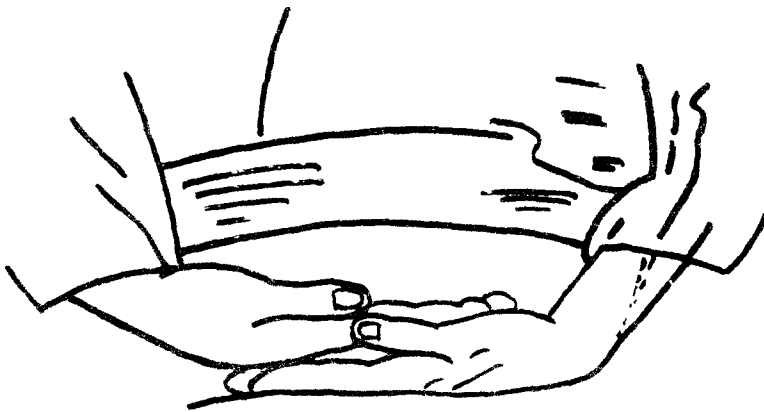
j ō - i n

dhyānamudrā

b/ kínai (Wei) típus

j ō - i n
dhyānamudrā
a/ indiai (Gandhāra) tipus

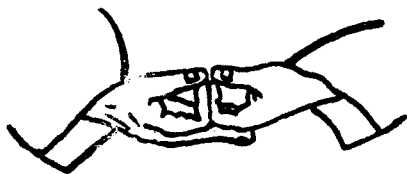
j ō - i n
dhyānamudrā
a/ indiai (Gandhāra) tipus

1

2

3

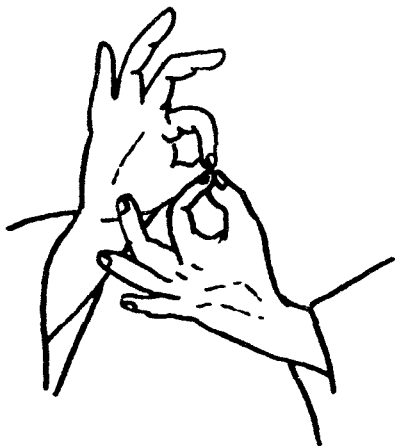
j ō - i n
dhyānamudrā
c/ japán (ezotérikus v. Amida) típus

7. Tembōrin-in

kin.: Chuan-fa-lun-yin

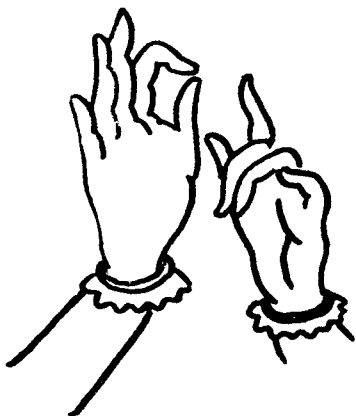
skr.: dharmacakramudrā

Tan kereke (forgásba hozása) kéz-
tartás

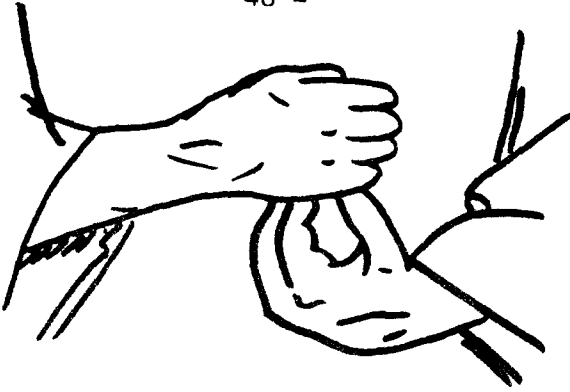
(előbbi változatai:)

- a/ indiai (Ajanta) típus
- b/ indiai Gandhāra) típus
- c/ tibeti típus
- d/ japán (Hōryūji) típus
- e/ csak szobrokon előforduló, igen ritka típus

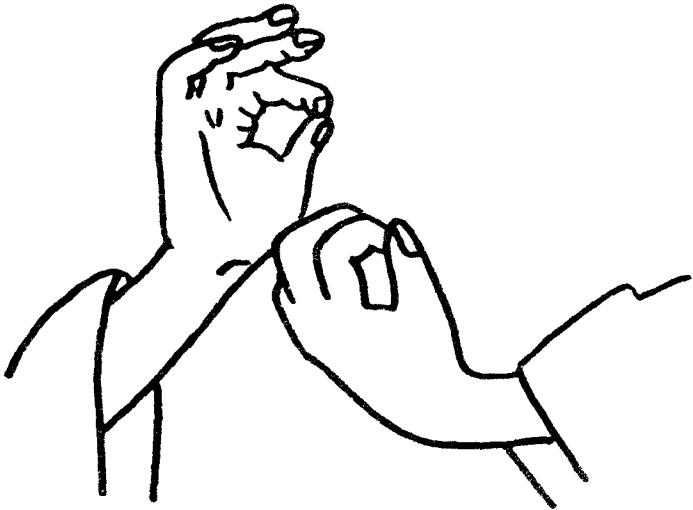

t e m b ō r i n - i n
dharmacakramudrā

- a/ indiai (Ajanta) típus

tembōrin-in
dharmacakramudrā
b/ indiai (Gandhāra) tipus

tembōrin-in
dharmacakramudrā
c/ tibeti tipus

tembōrin-in
dharmacakramudrā
d/ japán (Hōryūji) típus

tembōrin-in
dharmacakramudrā
d/ nitke típus

(előbbiekhez kiegészítésként:)

a/ Nap-kerék

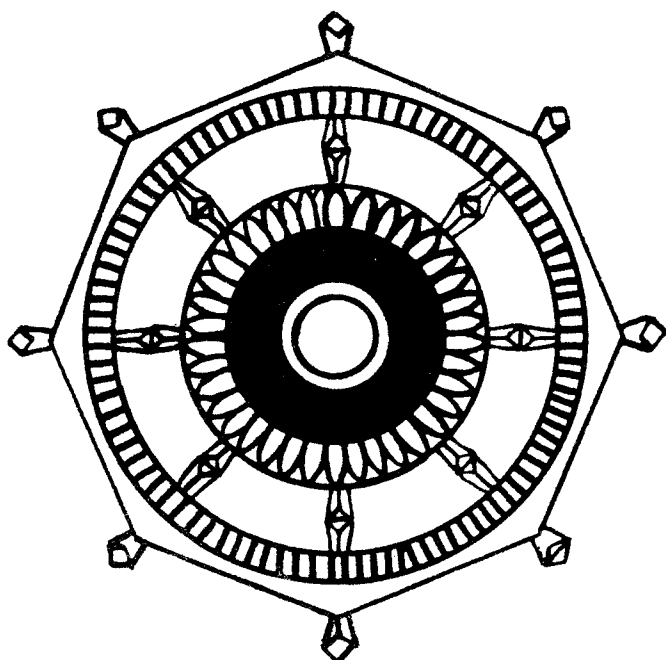
b/ Tan-kerék

a világ fölötti uralom jelképei

c/ Tan-kerék (8 küllőjű)

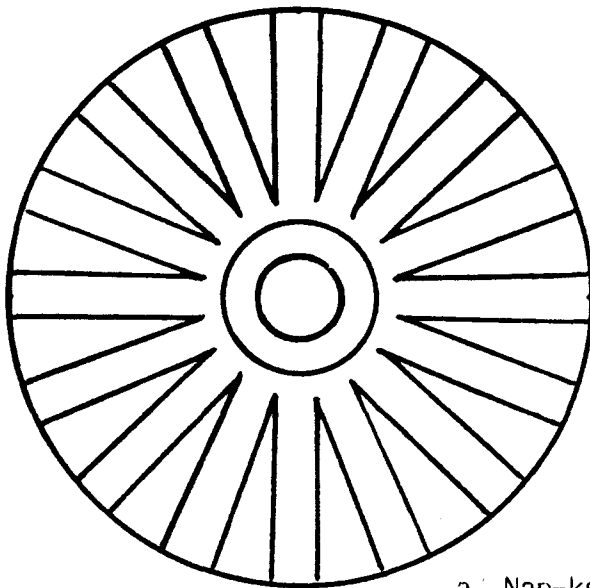
a Buddha-Dharma, illetve

a Nemes Nyolcérütű Ősvény jelképe

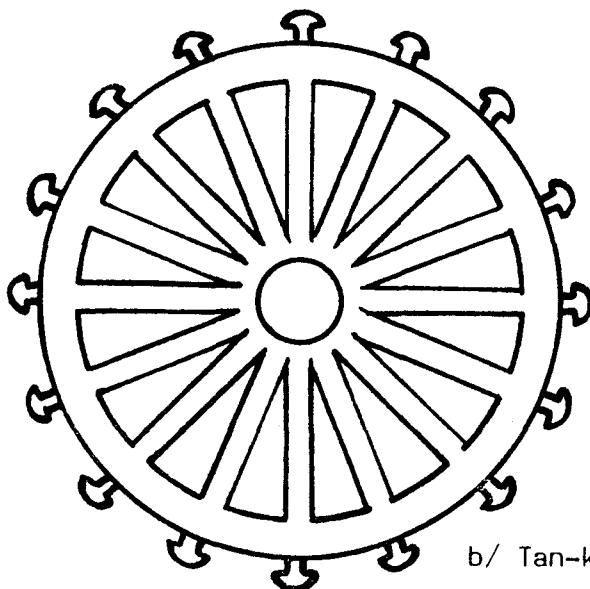

r i m b ō

Dharmacakra (8-küllőjű)

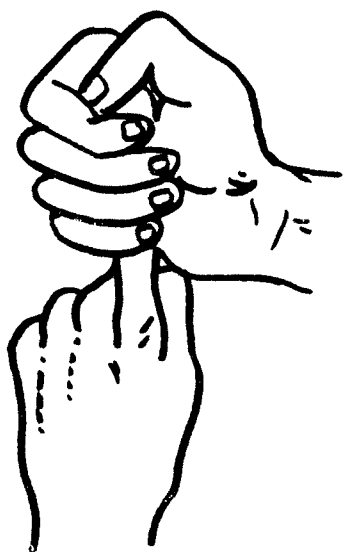

a/ Nap-kerék

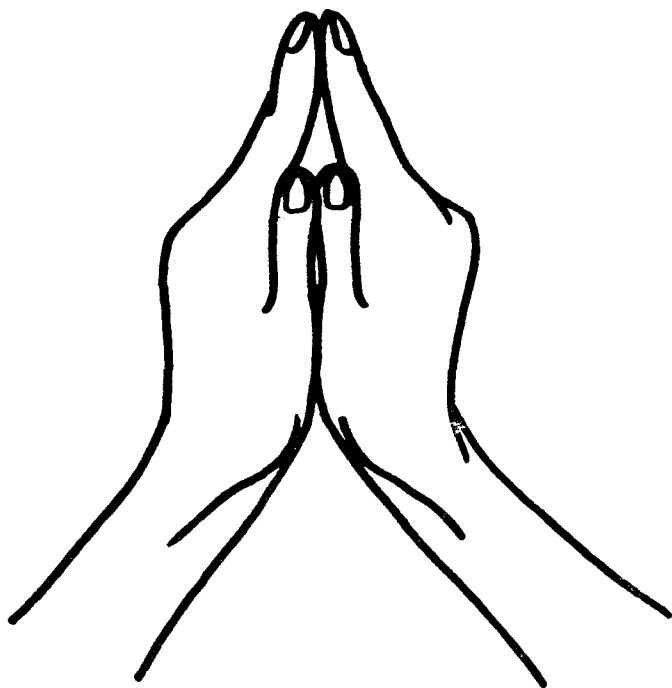

b/ Tan-kerék

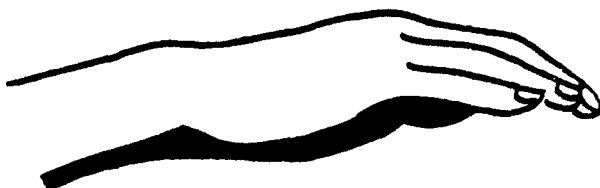
8. Chi ken-in
kin.: Chih-ch'üan-yin
skr.: vajramudrā (jñānamudrā bodhasrīmudrā
a tudás ('fölismerés ökle') kéz-
tartás

9. Konjō-in
kin.: Kuan-ting-yin
skr.: abhiṣeka(na) mudrā
 beavatás kéztartás

10. Buppatsu-in
 kin.: Fo-pue-yin
 skr.: Buddhapātramudrā
 a Buddha alamizsnás szilkéje
 kéztartás

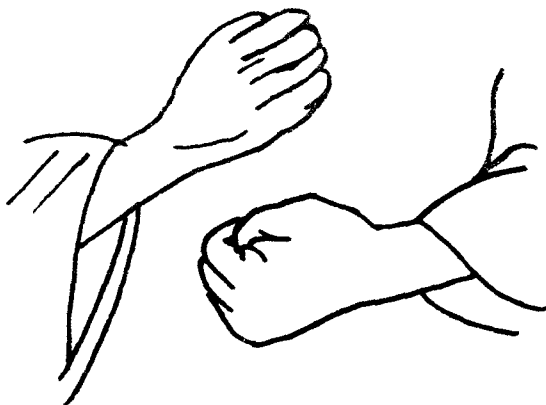
11. Basara-un-kongō-in
kin.: Chuan-yüeh-lo-hung chin-kang-yin
skr.: vajrahūmkāramudrā
basara-un gyémánt kéztartás

(vajra: bölcsesség, és ghaṇṭā: törvény; illetve:
szellem és anyag egyensúlya)

(előbbi változatai:)

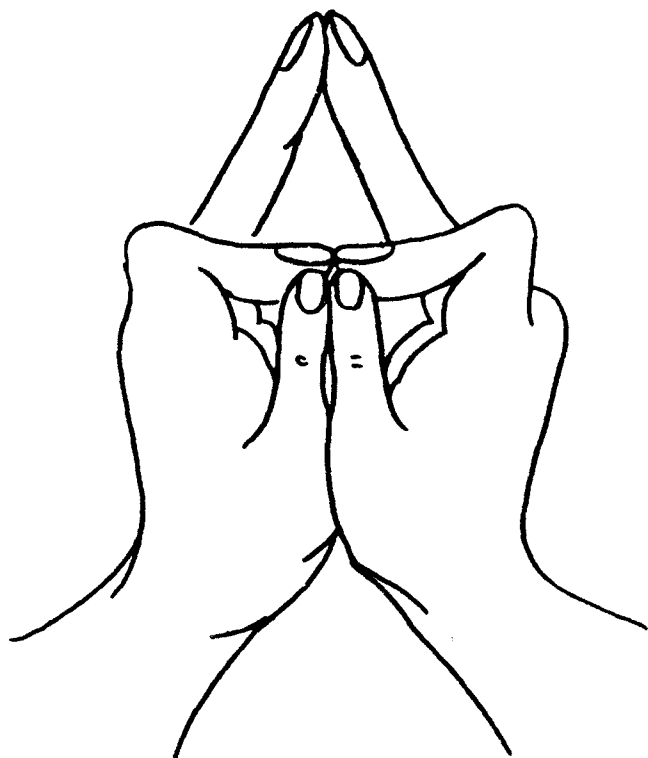
a/ Kongō ken-in

b/ Sankaisaishō-in

12. Mushofushi-in
kin.: Wu-so-pu-chin-yin
a mindenhol jelenlévő (hármás
misztérium) kéztartás

13. Ōngyō-in

 kim.: Yin-hsing-yin

 a rejtett formák kéztartása

(a bal kéz az 'üresség ökle' - küken - amelyet
a jobb kéz "rejt")

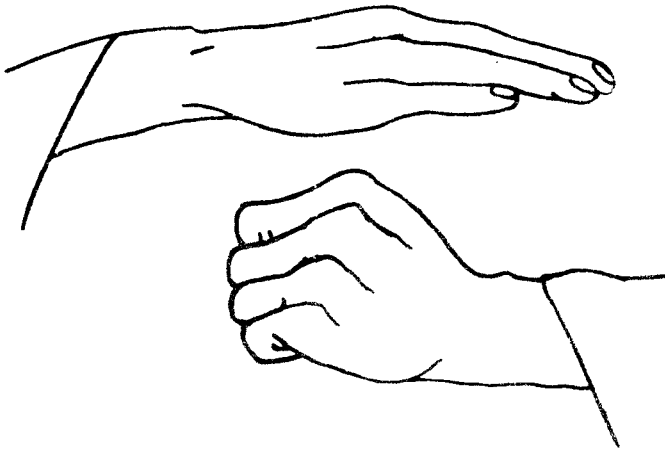
 E mudrā más neve:

 Marishitenhōbyō-in

 Marishi-ten drága edénye kéztartás

(Marishi-ten, skr.: Mārīcī, Kinában a menny és a
fény királynője, Tibetben a napfény istennője.

Japánban mint a Nagy Medve csillagkép egyik csilla-
gának királynője jelenik meg.)

14. Gebaku ken-in

kin.: Wai-fu ch'üan-yin

külsőleg összekulcsolt ököl kéztartás

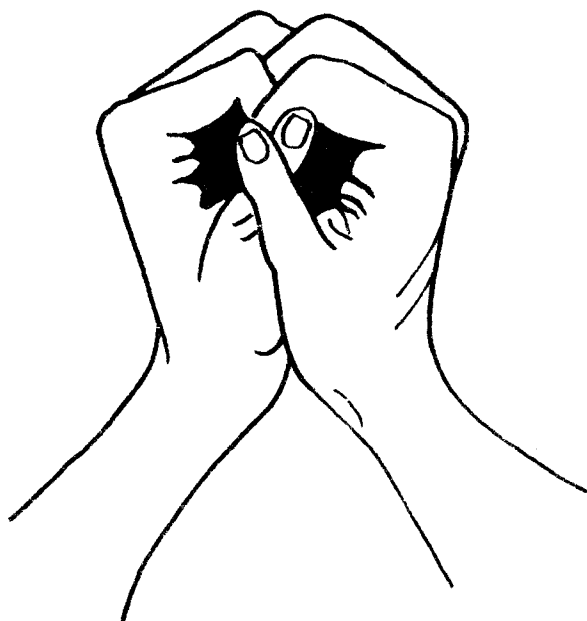

(előbbi változata:)

Naibaku ken-in

belsőleg összekulcsolt ököl kéztartás

(a szenvedélyek megfékezésének kifejezője)

II. Ā S A N A / V Ā H A N A

(testhelyzetek és trónok)

jap.:	Za
kin.:	Tso
skr.:	āsana

1. Renge-za

skr.: padmāsana

lótusz testhelyzet (és trón)

(előbbi változata:)

Kekka fuza

A padmāsana két típusa: a kichijō (jó szerencse-), és a gōma (démonokat legyőző -). A gōma-za esetében a bal láb nyugszik a jobb combon, és a megfelelő kéztartásban (jō-in) a bal kéz nyugszik a jobb kéz tenyerében. A kichi jō-za esetében a leirtak fordítottja áll.

2. Hanka-za

skr.: vīrāsana

hősi testhelyzet

vagy fél-testhelyzet

a vajrāsana (gyémánt-testhelyzet)

változata;

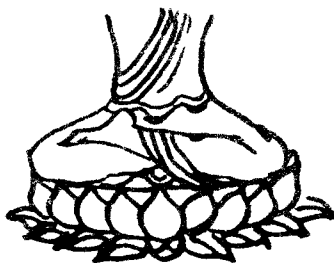
(más nevei:)

Hanka fu (fél-lótusz testhelyzet)

Hanka shōza (helyes fél-testhelyzet)

Hanza (fél-testhelyzet)

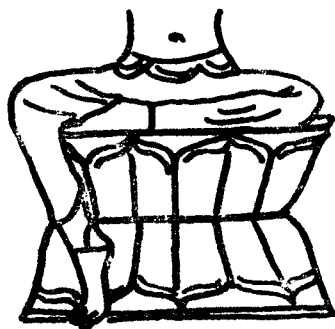
Kenza (tudás testhelyzet)

3. Lalitāsana

a kikapcsolódás testhelyzete vagy
ellazított testhelyzet

(Bodhisattvák ülémódja: vo.: Avalokiteśvara, iil.
Kuan-yin)

4. (Mahā)rājalīlāsana
királyi kikapcsolódás testhelyzete
(mint az előbbi, ez is a Bodhisattvákra jellemző testhelyzet; vö.: Mañjushrī, Kwannen)

5. Miroku (Maitreya)
testhelyezetei

'töprengő' testhelyezet

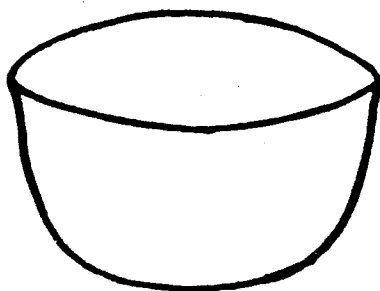
(vo.: Kwannon)

III. A T T R I B U T U M O K

(jelképek)

1. Hachi
 kin.: Pō
 skr.: pātra
 alamizsnás szilke
 a Buddha-Dharma jelképe

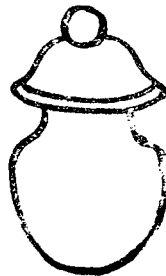

(előbbi változatai:)

a/ indiai (Ajanta) típus

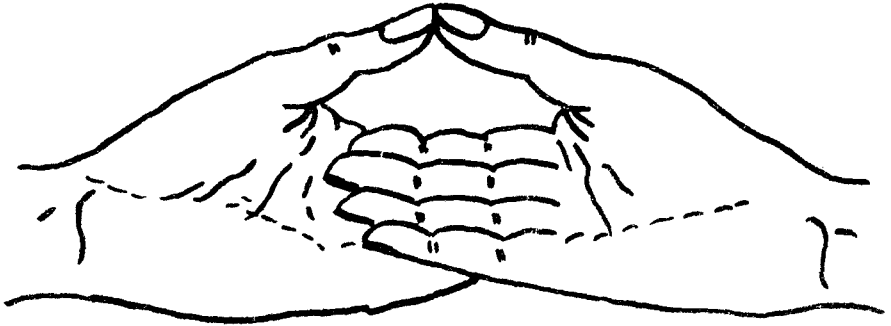

b) Yakushi - Bhaisajyaguru orvoságyas
edénye

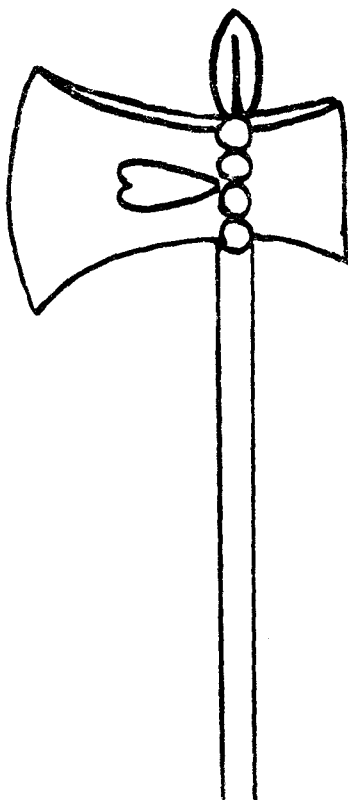
Yakkon-in

az alamizsnás szilkét helyettesítő,
illetve jelképező mudrā

2. Ono
 kin.: Fu
 skr.: parašu
 fejsze

az építés, fejlesztés, tökéletesítés (a Dharma kiteljesítésének) jelképe; továbbá, miként az íj és nyíl, valamint a kard (Dharma) védelmi szimbólum

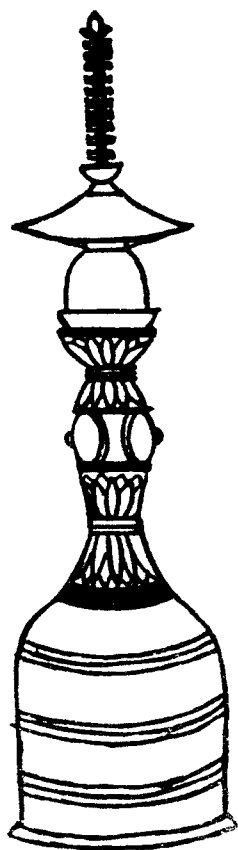
3. Kane
kin.: Chung
skr.: ghaṇṭā
(oltár) csöngő

a legrégebbi jelképek egyike, eredete visszanyúlik a buddhizmus előtti időkbe; föllelhető a brahmanizmus ikonográfiájában is; - mint Śiva egyik attribútuma; a buddhista szertartásokban a vajra és a damaru (szertartás-dob) társaságában szerepel: a ghaṇṭā a jelenségek világának (taizōkai) jelképe, míg vajra a gyémánt-világ (kongōkai) szimbóluma;

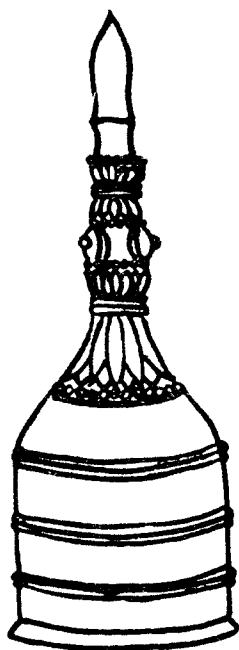
a tantrizmusban (śaktizmusban) a vajra a férfi-, a ghaṇṭā a női-principium képviselője

- a/ ghaṇṭā
1-ágú vajra fogantyúval
b/ ghaṇṭā
5 -ágú vajra fogantyúval
c/ ghaṇṭā
stūpa fogantyúval

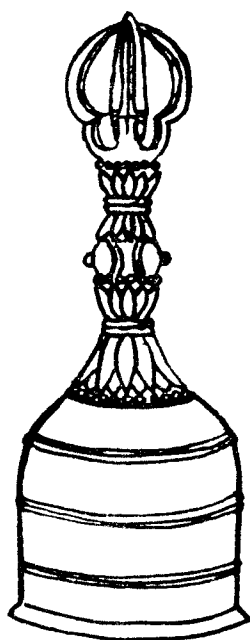
k a n e
ghantā

c/ stūpa-nyéllel

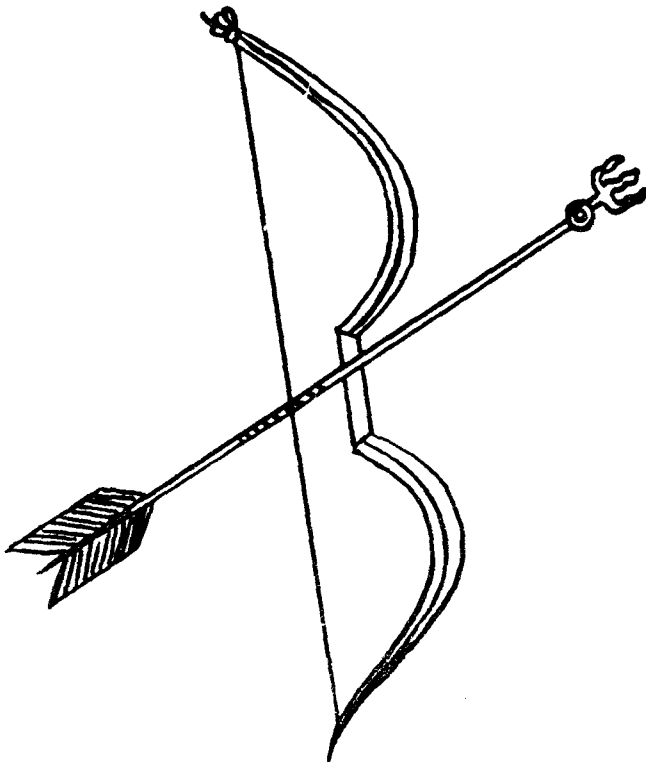
a/ 1-águ vajra-nyéllel

b/ 5-águ vajra nyéllel

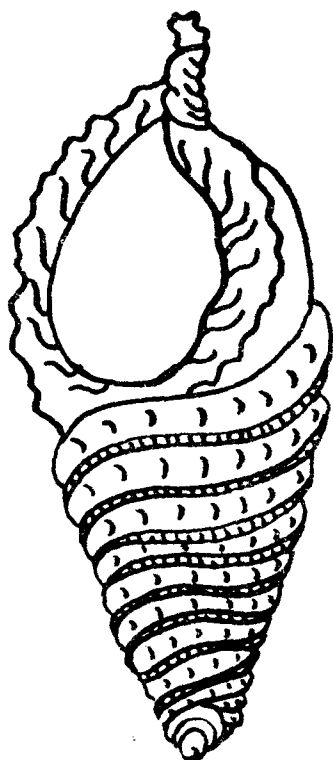
4. Yumi / Ya
 kin.: Kung / Shih
 skr.: cāpa / sara
 íj és nyíl

a gonoszság ellen védelmező fegyver, és egyben
koncentráció és fölismerés jelképe

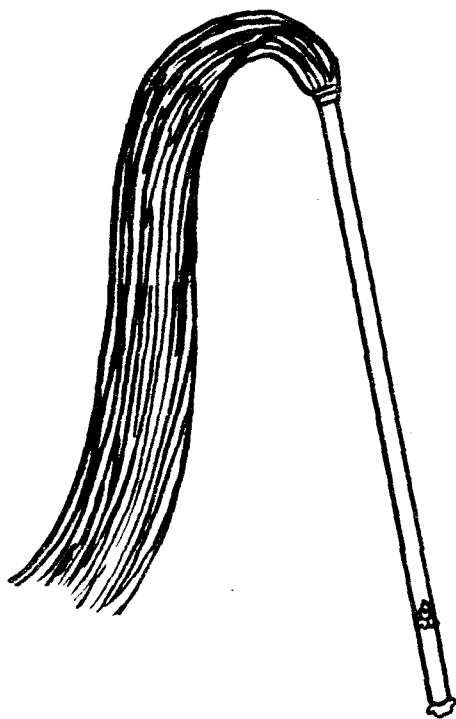
5. Hora
kin.: Fa-lo
skr.: Dharma-śaṅkha
kagyló (kürt)

az ősi Indiában, mint kürt szerepelt, és a
brahmanizmustól - ahol Viṣṇu attribútuma - vette
át a buddhizmus; a Dharma terjesztésének jelképe

6. Hossu
 kin.: Fu-tzu
 skr.: cāmara
 légyhajtó

szarvas (Tibetben yak) farkából készített légyhajtó, amellyel a pap (lāma, guru) érinti a tanítvány fejét; e gesztussal jelképesen elűzetnek a megvilágosodás akadályait; a sistrumhoz (lármabot) hasonlóan, a Dharma iránti odaadás jelképe

7. (Nyo-1) shu

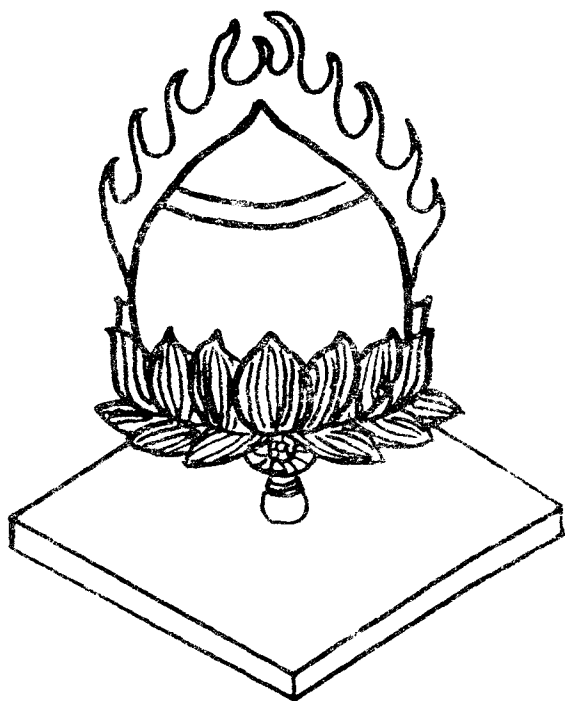
kin.: Ju-1-chu

skr.: cintāmaṇi

drágakő, lángoló gyöngy

(a minden kívánságot teljesítő ékkő, a 'bölcsek köve')

a Buddha igazságának, és a Dharma tisztaságának jelképe

8. Hoko / Sanko geki
kin.: Mon / San-ku-chi
skr.: kunta/ Trisula
 dárda és 3-águ szigony

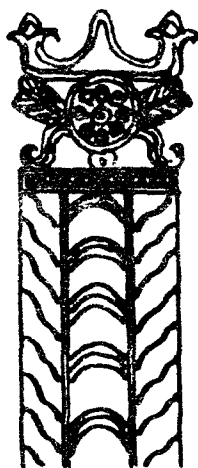
a gonoszság elleni küzdelem jelképei; a tantrikus
buddhizmusban (és lamaizmusban) démonűző fegyver

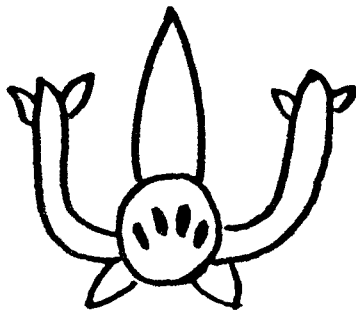
s a n k o g e k i
,
trisula

(előbbi formái:)

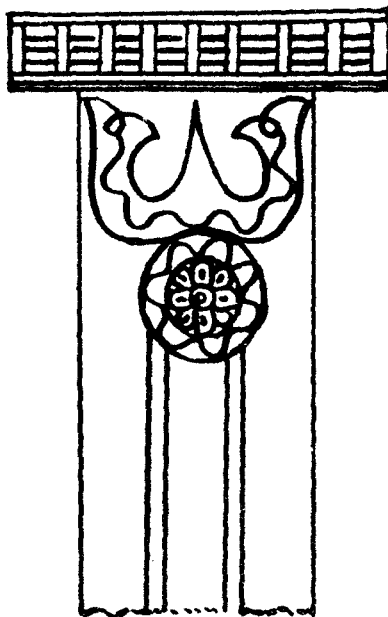
- a/ indiai trisula
- b/ háromság-talapzat
- c/ trisula és dharmacakra kombinációja

- a. indiai trisula

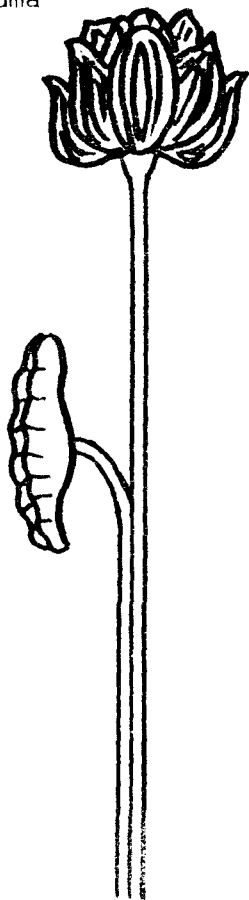
b/ háromság-talapzat

c/ trisula és
dharmacakra kombinációja

9. Renge
 kin.: Lien-hua
 skr.: padma
 lótusz

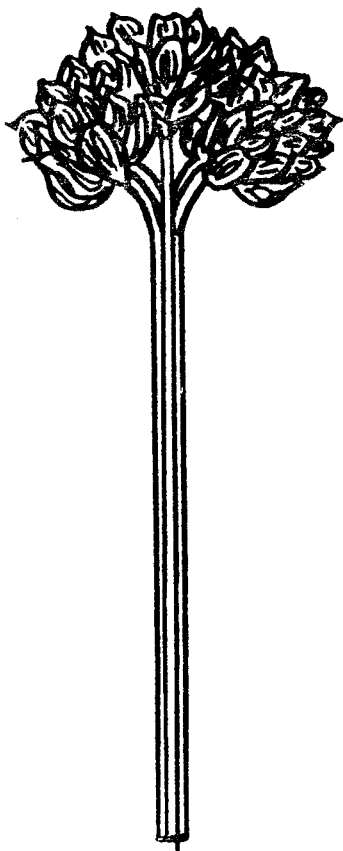
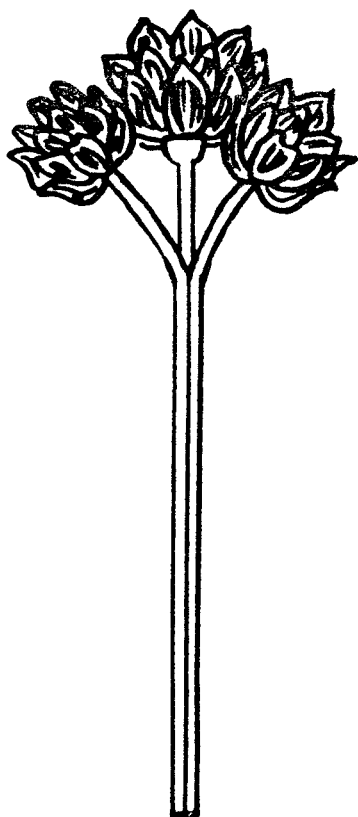
a legősibb buddhista jelképek egyike, a tiszta születés, az 'önteremtés' (svayambhū), az isteni származás szimbóluma

(előbbi változatai:)

a/ 3-száru lótusz

b/ 5-száru lótusz

a/ 3-száru lótusz

b/ 5-száru lótusz

10. Kagami

kin.: Ching

skr.: ādarsa

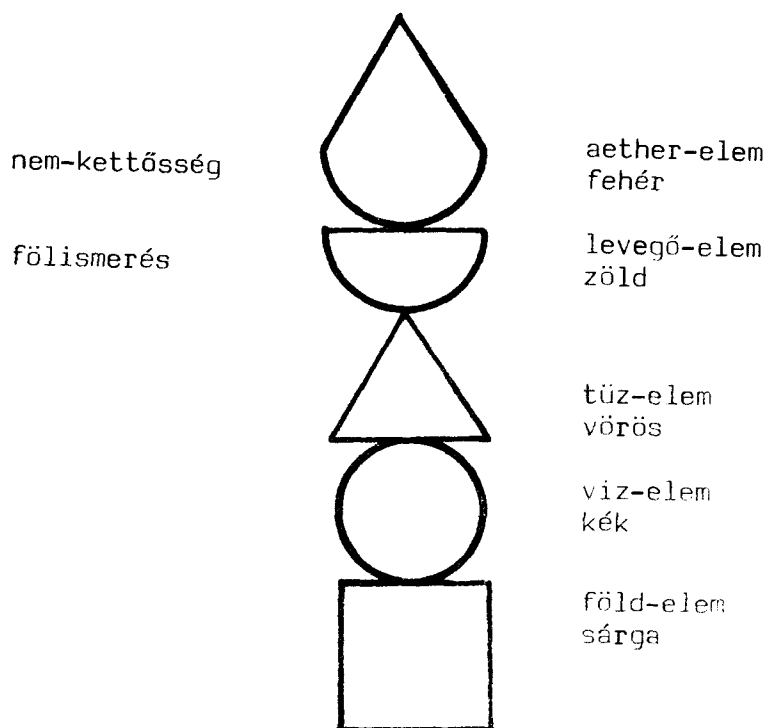
(oltár) tükör

az 'üresség' (śūnyatā) jelképe

a s t ű p a s z i m b o l i k á j a

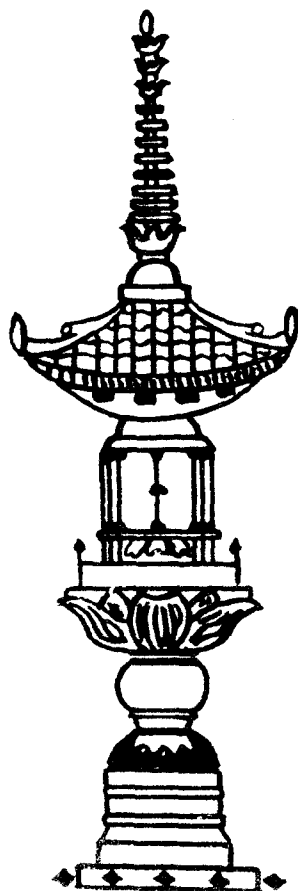
láng:	nem-kettősség / aether-elem	fehér
félgömb:	fölismerés levegő-elem	zöld
háromszög:	tűz-elem	vörös
gömb:	víz-elem	kék
négyszög:	föld-elem	sárga

a stūpa szimbolikája

11. Sotoba / tō
 kin.: Shuai-tu-p'o / t'a
 skr.: stūpa
 ereklyetartó

a kozmosz, illetve alkotó-elemeinek szimbóluma

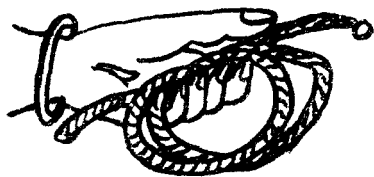
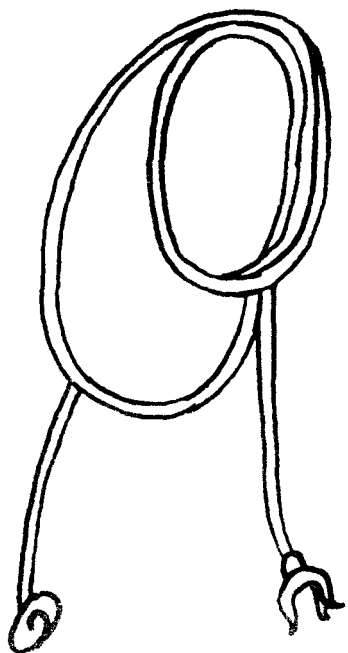
12. Kensaku

kin.: Lo-so

skr.: pása

lasszó, hurkos-kötés

a brahmanizmusban Varuna, a buddhizmusban Avalokitesvara egyik attribútuma; egyrészt a démonok 'megkötözését' jelképezi, másrészt a Buddhák, és Bodhisattvák segítőkészségének szimbóluma

13. Nenju
 kin.: Nien-chu
 skr.: mālā
 imafüzér

a rövid, 18 gyöngyből álló imafüzér a 18 arhatot jelképezi, míg a teljes, 108 gyöngyből álló, a kongōkai 108 istenségének, illetve a 108 bölcsességnek szimbóluma; de használatosak 9, 21, 42, és 54 gyöngyből álló imafüzérek is

a mālā szimbolikája

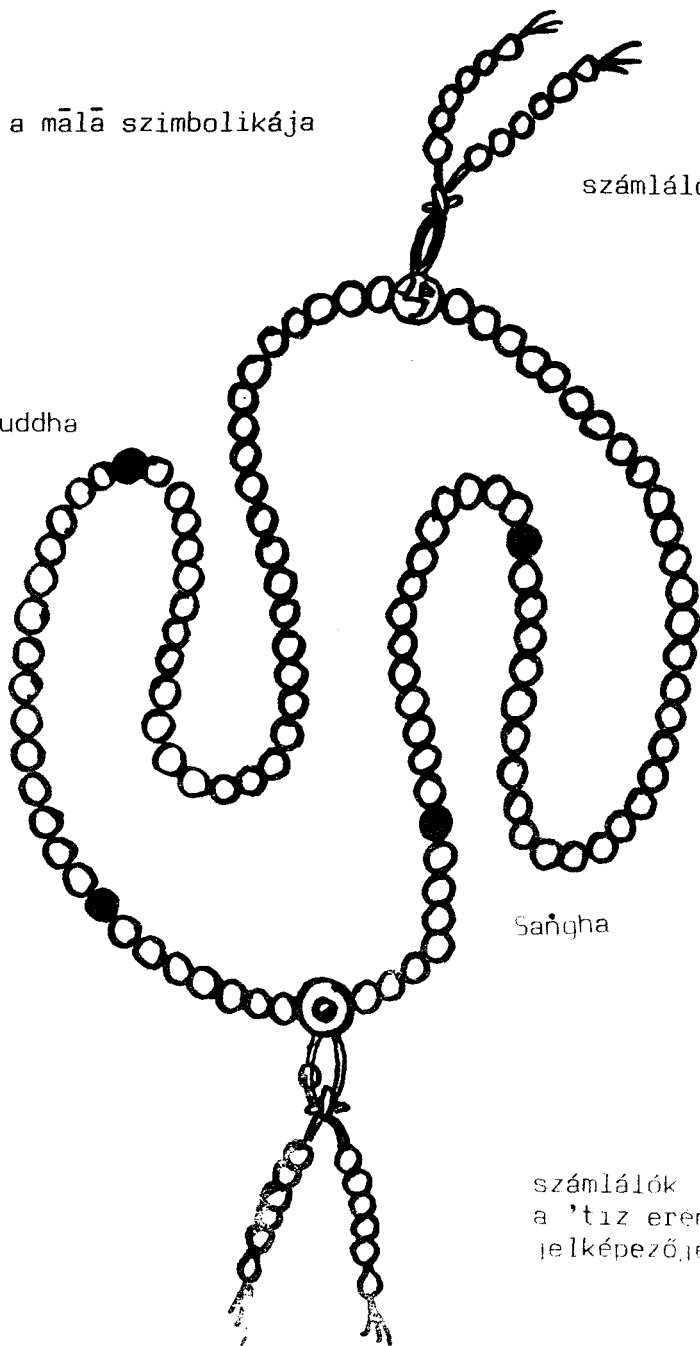
számlálók

Buddha

Dharma

Saṅgha

számlálók
a 'tíz erény'
jelképezője

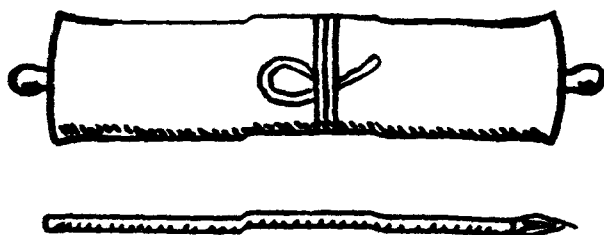

nenju
mālā

14. 0-kyō / Fude
kin.: Ching / pi
skr.: pustaka
 könyv és írószerszám

a buddhista kánon (Tripitaka) jelképe

(előbbi formái) pustaka

a/ tibeti forma

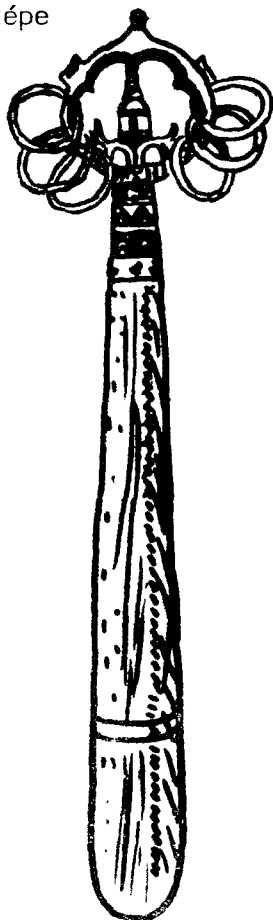

b/ indiai forma

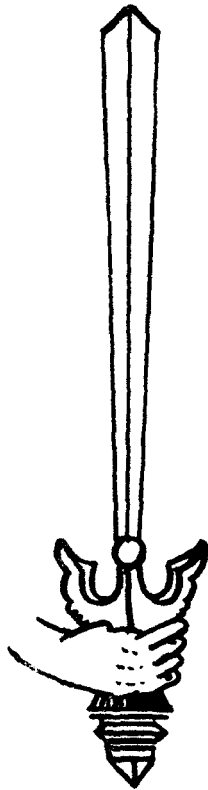
15. Shakujō
 kin.: Hsi-chang
 skr.: khakkhara
 sistrum (lármabot)

a vándor szerzetes eszköze, amellyel a vadon
lényeit figyelmeztette jövetelére; a buddhista szer-
zetesi élet jelképe

16. Ken
kin.: Chien
skr.: khadga

a 'nem-tudás' csomóját (avidyā) elvágó kard;
a bölcsesség (transcendens fölismerés) szimbóluma

17. Kongō-sho

 kin.: Chin-kang-ch'ie

 skr.: vajra

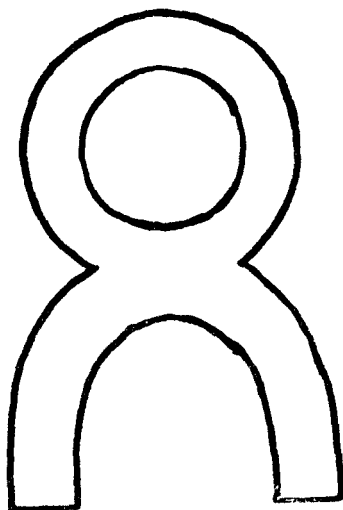
 a brahmanizmusban Śiva attribútuma, a buddhizmusban a papi hatalom jelképe; a Dharma mindeneket legyőző erejének szimbóluma

(az előbbi különböző formái)

- a/ Ősi indiai vajra
- b/ 1-águ vajra (kongō-sho)
- c/ 2-águ vajra (niko-sho)
- d/ 3-águ vajra (sanko-sho)
- e/ kettős- vagy keresztezett (skr.vishva-) vajra (katsuma kongō)
- f/ 4-águ vajra (shiko-sho)
- g/ 5-águ vajra (goko-sho)
- h/ 9-águ vajra (kuko-sho)

- i/ Dharmacakra (japán forma)

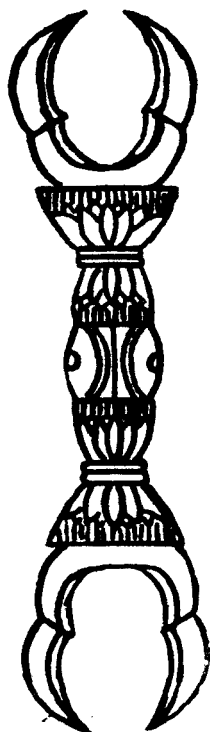
k o n g ō - s h o
vajra

a. ōsi indiai forma

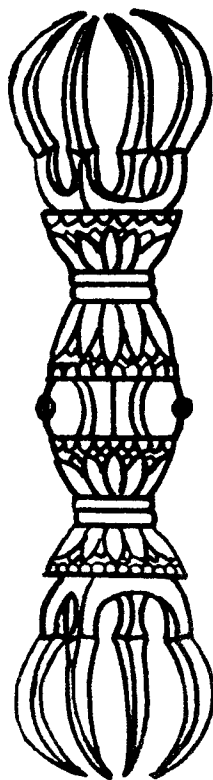
b/ 1-águ vajra

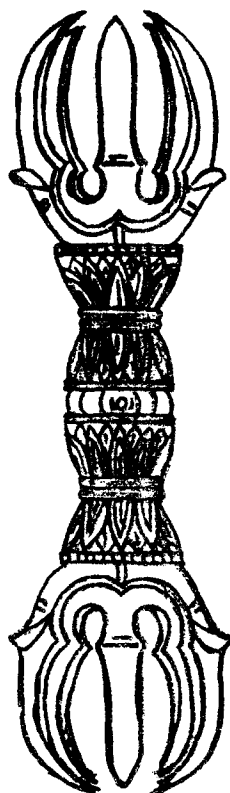
c/ 2-águ vajra
n i k o - s h o

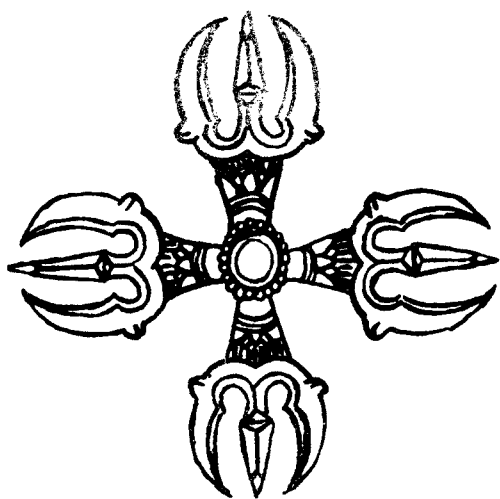
d/ 3-águ vajra
s a n k o - s h o

f/ 4-ágú vajra
s h i k o - s h o

g/ 5-ágú vajra
g o k o - s h o

k a t s u m a k o n g ō
vishvavajra
e/ kettős- v.
keresztezett-vajra

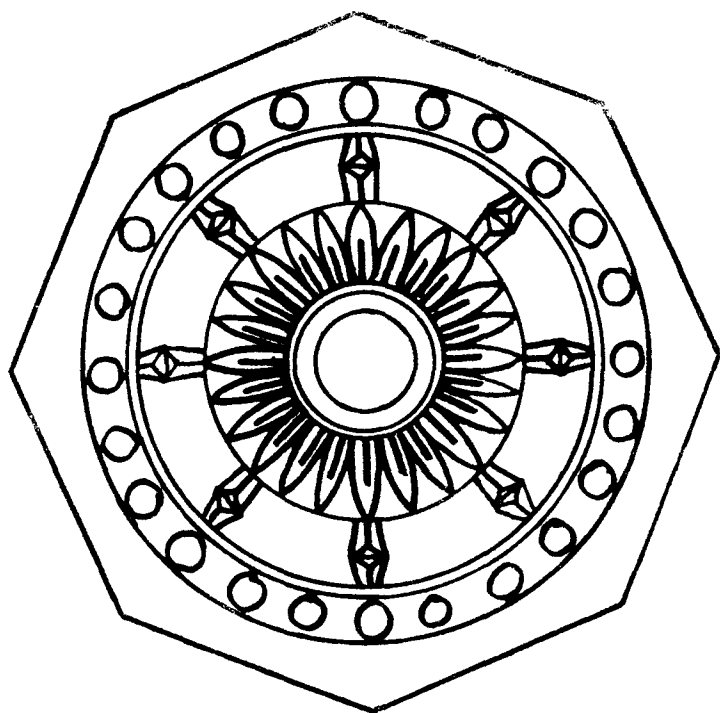

h/ 9-ágú vajra

k u k o - s h o

(az előbbiek szimbolikája:)

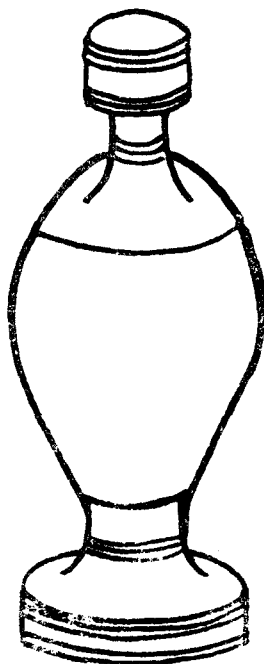
- 1-águ vajra (kongō-sho) : az abszolútum, a Dharma, a megvilágosodás jelképe;
- 2-águ vajra (niko-sho) : a világmindenség vertikális tengelyének jelképe;
- 3-águ vajra (sanko-sho) : a 'hármass misztérium' (gondolat, szó, cselekvés) jelképe;
- vishvavajra (katsuma kongō): azt szimbolizálja, hogy a 'hármass misztérium' egyaránt áthatja a négy világtáját; a mindent átható aether szimbóluma; ezenkívül összefügg a kerékkel (rimbō), illetve jelképes értelmük azonos : eszerint reprezentálja a Dharma uralmát a világ fölött, a 'Nemes 8-rétű Ösvényt';
- 4-águ vajra (shiko-sho) : a Buddha négy tanítási periodusának, a 'Négy Nemes Igazságnak', az elmélyedés négy fokozatának, stb. jelképe;
- 5-águ vajra (goko-sho) : az öt elem, az öt Dhyāni Buddha, az öt erő, stb. szimbóluma;
- 9-águ vajra (kuko-sho) : (szimbolizmusa nem tisztázott)

Dharmacakra
papar-forma

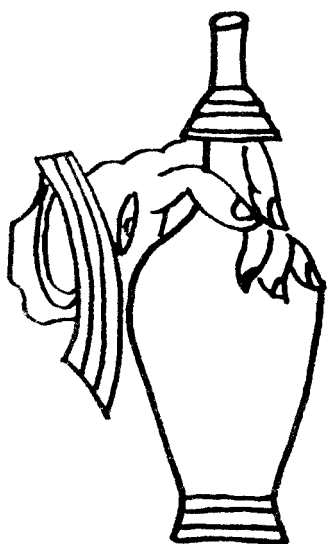
18. Byō
kin.: P'ing
skr.: kalaśa
(oltár) váza

az 'élet vizét' - a Dharma elixirjét tartalmazó edény; a nektár (ambrózia - istenek itala) jelenlétét szimbolizálja

(előbbi különböző formái:)

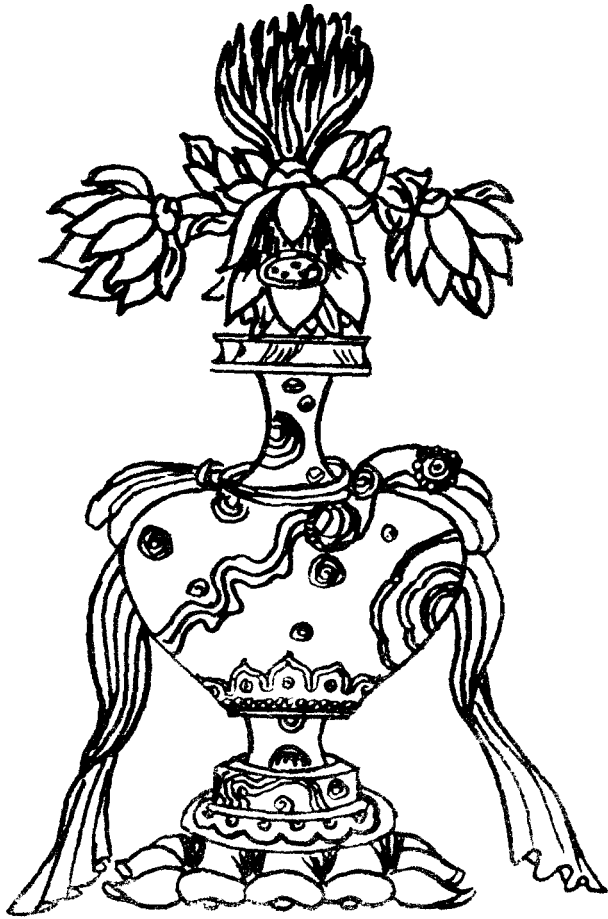
- a-b/ két u.n. kundikā
(Kwannon attribútuma)
c/ szertartás-váza
(amṛta kalaśa)

a

b

c/ amṛta kalasa

b y ō

MUDRĀ

SZEMLÉLTETŐ INDEX

an-i-in 26

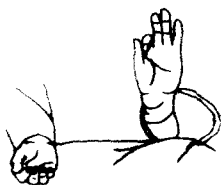

semui-in 27

se gan-

semui-in 28

an-i-in 29

an-i

shōshu-in 30

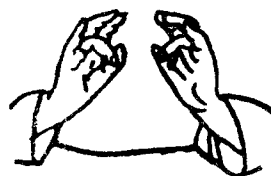
kichijō-in 31

a

b

c

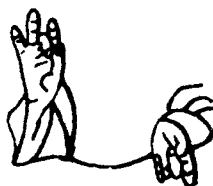
33

Amida hat mudrāja

33

d

e

f

33

Amida hat mudrāja

33

34

niwa - in

35

kongō - gasshō

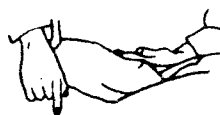
36

kimvō - gasshō

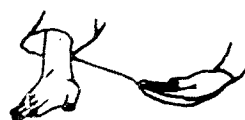
37

sokuchi-in (i)

38

sokuchi-in (ii)

39

anzan-in

44

t e m b ō r i n - i n

45

a/ i n d i a i (A j e n t a) t i p u s

46

b i n d i a i (G a n d h ā r a)

46

c t i b e t . t i p u s

47

d/ j a p ā n . (H ō r v ū j i)

47

t e m b ō r i n

e/ r i t k a t i p u s

50

c h i n e s e

51

r a n j i - i n

52

t e m p a t i o n a r y

53

k a s a u n -

k o n g ō i n

54

a/ k o n g ō - e - i n

b/ s a n k h a - s h ā - i n

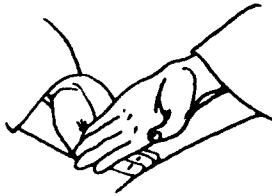
jō-in 43

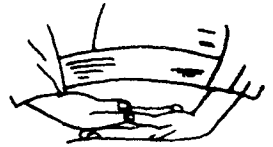
c. japan (ezotérikus ..Amida) tipus 43

jō-in 40

a. indiai (Gandhāra) tipus 42

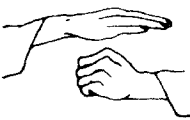
jō-in 41

b. kínai wei tipus

55

mushōfushi-in

56

ongyō-in

57

gebaku ken-in

58

naibaku ken-in

K é p e k j e g y z é k e

- 16 az 'a' csiraszótag
19 a kezek szimbolikája
23 a hat ököl
25 a tizenkét tenyér
26 segan-in / varamudrā, varadamudrā
27 semui-in / abhayamudrā,
abhayamadadamudrā
28 segan-semui-in
29 an-i-in / vitarkamudrā,
vyākhyānamudrā
30 an-i-shōshu-in
31 kichijō-in
33 Amida hat mudrāja
34 niwa-in
35 kongō-gasshō
vajra-añjalikarmamudrā, añjalamudrā
36 kimyō-gasshō
37 sokuchi-in 10 bhūmisparśamudrā
38 sokuchi-in 11
39 anzan-in
40 jō-in dhyānamudrā
41 jō-in dhyānamudrā
b/ kinai (Wei típus

- 42 jō-in / dhyānamudrā
a/ indiai /Gandhāra/ tipus
- 42 jō-in / dhyānamudrā
a/ indiai (Gandhāra) tipus
- 43 jōin / dhyānamudrā
c/ japán / ezotérikus v. Amida)
tipus
- 44 tembōrin-in / dharmacakramudrā
- 45 tembōrin-in / dharmacakramudrā
a/ indiai (Ajanta) tipus
- 46 tembōrin-in / dharmacakramudrā
b/ indiai (Gandhāra) tipus
- 46 tembōrin-in / dharmacakramudrā
c/ tibeti tipus
- 47 tembōrin-in / dharmacakramudrā
d/ japán (Hōryūji) tipus
- 47 tembōrin-in / dharmacakramudrā
e/ ritka tipus
- 48 rimbō / Dharmacakra (8-küllőjű)
- 49 a/ Nap-kerék
b/ Ian-kerék
- 50 chi ken-in
vajramudrā, jñānamudrā, bodhaśrī-
mudrā
- 51 kanjō-in / ebhiṣeka (na) mudrā
- 52 bupatsu-in / buddhapātramudrā
- 53 basara-un-kongō-in / vajrahūmkāra-
mudrā
- 54 kongō ken-in
- 54 sankaisaisho - in

- 55 mushofushi-in
- 56 ongyō-in
- 57 gebaku ken-in
- 58 naibaku ken-in
- 59 renga-za padmāsana
kekka fuza
- 60 hanka-za vīrāsana
lalitasana
- 61
- 62 mahā rājapīlāsana
- 63 Hōroku Hantōya testhelyzet
'toprenjo' testhelyzet
- 64 hachi pātra
pātra: indiai kanta típus
- 65 yakushū Bhansa jagūfu orvosságok
edénye
- 66 vakkon-in
- 67 onu parasu
- 68 kane ghanṭā
a/ 1-ágú vajra-nyéllal
- 69 kane ghanṭā
b/ 6-ágú vajra-nyéllal
- 70 kane ghanṭā
c/ stūpa-nyéllal
- 71 yumī ya cāpa sara
- 72 hora Dharma-saṅkha
- 73 hōsu cāmara
- 74 (nyo-1) shu zantāmaru

- 74 hoko / kunta
sanko geki / triśula
- 75 a/ indiai triśula
- 76 b/ háromság-talpaza
- 76 c/ triśula és dharmacakra kombináció
- 77 renga / padma
- 78 renga / padma
a/ 3-száru lótusz
- 78 renga / padma
b/ 5-száru lótusz
- 79 kagami / ādarśa
- 81 a stūpa szimbolikája
- 82 sotoba / tō // stūpa
- 83 kensaku / pāśa
- 85 a mālā szimbolikája
- 86 nenju / mālā
- 87 Ō-kyō / fude // pustaka
- 88 pustaka
a/ tibeti forma
b/ indiai forma
- 89 shakujō / khakkhara
- 90 ken / khadga
- 92 vajra
a/ ősi indiai forma
- 92 kongō-sho / vajra
b/ l-águ vajra

93	niko-sho c/ 2-águ vajra sanko-sho d/ 3-águ vajra
94	shiko-sho f/ 4-águ vajra goko-sho g/ 5-águ vajra
95	katsuma kongō / vishvavajra e/ kettős- v. keresztezett-vajra
96	kuko-sho h/ 9-águ vajra
97	rimbō Dharmacakra i/ japán forma
98	bvō kalāṣa
99	két u.n. kundikā
100	amṛta kalāṣa
101-104-10	mudrā : szemléltető index 11

I n d e x

abhayamudrā	27
abhayamdadamudrā	27
abhiṣeka(na)mudrā	51
adara	24
ādarsa	79
ādhāra	24
Ajanta	45, 65
Akṣebhya	10
ambrōzia	98
Amida	6, 20, 21, 32, 33, 41, 43
Amitābha	11
amrite	11
amṛta kalaśa	99, 100
Amoghasiddhi	11
an-i-in	29
an-shan-yin	39
an-ishōshu-in	30
an-wei-yin	29
an-wei shé-ch'ü-yin	30
anzan-in	39
añjalimudrā	35
arhat	84
āsana	59

asura	20
Ashuku	10, 21
Avalokiteśvara	61, 83
avidyā	90

Basara-un-kongō-	in	53
bija	mantra	17
Bhaisajyaguru		65
bhūmi	parśamudrā	37
boda		24
Bodhisattva		10, 13, 21, 61, 62
bodha	śrīmudrā	50
Brahman		17
brahmanizmus		68, 71, 83, 91
Buddha-Dharma		64
Buddhapātra	mudrā	52
buppatsu-	in	52
Byakusan Bosatsu		20, 21
byō		98, 100

cāmara	72
cāpa	70
cintāmaṇi	73
chi	20
chi ken-in	50
chien	90

chih-ch'üan-yin	50
chin-kang ho-chang	35
chin-kang-ch'u	91
ching	79, 87
ch'u-ti-yin	37
chuan-fa-lun-yin	44
chuan-yüeh-lo-hung chin- kang-yin	53
chung	68
 Dainichi Nyorai	 6, 10, 13, 20, 21
damaru	68
démore	59, 74, 83
Dengyō Daichi	6
Dharma	67, 71, 72, 73, 85, 91, 96, 98
dharmacakra	48, 75, 76, 91, 97
dharmacakramudrā	44, 45, 46, 47
Dharma-saṅkha	71
dhyānamudrā	6, 40, 41, 42, 43
Dhyāni-Buddha	96
 elixir	 98
 fa-lo	 71
Fo-puo-yin	52
fu	67

fu-tzu	72
fudo	87
Fudo-myō-ō	14
Fukūjōju	10
funnu ken-in	22, 23
Gandhāra	41, 42, 45, 46
Ge-Goma	14
gebaku ken-in	22, 23, 57
ghantā	12, 53, 68
goko-sho	94, 96
gokkō-shō	10, 11, 91
goma	59
Goma szertartás	6, 8, 9, 14
gōma-za	59
guru	72
hachi	64
hanka fu	60
hanka shōza	60
hanka-za	60
hangyō-hanza-zammai	7
hanza	60
haranama gasshō	24
haramitsu	36
hiyō-hiza-zammai	7

Hōdō-Dhāraṇī-Sūtra	7
Hōdō zammai	7
hokkai	36
hokke zammai	7
hoko	74
homa áldozat	7
hora	71
Hōryūji	45, 47
Hōshō	10
hossu	72
hsi-chang	89
hūm	11
ichigyō zammai	6
India	75, 88
jāgrat	18
jakujo	19, 20
Japán	56
jñānamudrā	50
jō-in	6, 40, 41, 42, 43, 59
Jōdō-Amida iskola	6
jōgyō zammai	6
jōza zammai	6

ju-i-chu	73
junigasshō	24, 25
jūnigōshō	24, 25
jvala	13
kagami	79
kaihō-gyō	7
kamala	24
kane	68, 69
kanjō-in	51
katsuma kongō	91, 95, 96
kekka fuza	59
ken	90
kenjisshin	8, 9, 24
kengyō	5
kensaku	83
kenza	60
khadga	90
khakkhara	89
kichijō	59
kichijō-in	31
kichi jō-za	59
kimyōgasshō	36
Kina	56
kongō ken-in	22, 23, 54
kongō-gasshō	9, 35

kōju Bosatsu	20, 21
kongō-sho	91, 91, 96
kongokai	19, 20, 68, 84
Konrin Bosatsu	20,21
koshin	24
Kōshō	20, 21
kozmosz	82
kuan-ting-yin	51
Kuan-yin	61
kuko-sho	91, 95, 96
kumma(n)ra	24
kung	70
kunta	74
kundikā	99
kūken	56
Kwannon	62, 63, 99
lalitāsana	61
lamaizmus	74
lien-hua	77
lo-so	83
(bahā)rājalīlāsana	62
Maitreya	63
mālā	9, 84, 85
mandala	6

Mañjushrī	10, 62
mantra	5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 17
Māricī	56
Marishi-ten	56
Marishitenhōbyō-in	56
menos	17
mens	17
mykkyō	5
Miroku	63
mon	74
Moñju Bosatsu	10
Muryōju	10
mushofushi-in	55
Myō-ō	14
naibaku ken-in	22, 23, 58
Nai-Goma	14
nebina gasshō	24
nektár	98
nenju	9, 84, 86
Nepal	8
nien-chu	84
niko-sho	91, 93, 96
nirvāna	13
niwa-in	34

(nyo-i) shu	73
nyorai ken-in	22, 23
o-kyō	87
om	9, 10, 11, 12, 13, 17, 18
one	67
ongyō-in	56
ottanasha	24
padma	77
padmāsana	6, 59
parasu	67
pāsa	83
pātra	64
phaṭ	10
pi	87
p'ing	98
prajñā	19, 20
praṇāma	24
preta	20
pō	64
pūna	24
pustaka	87, 88

Ratnasambhava	10
rengē	77
rengē ken-in	22, 23
rengē-za	59
ri	20
rimbō	48, 96, 97

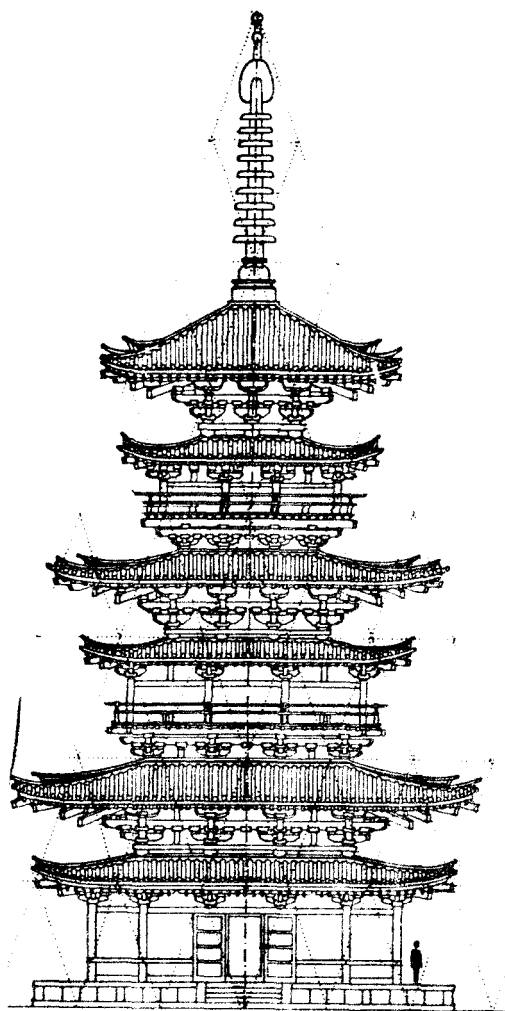
Sadharmapundarikāsutra 7

samādhi	19, 20
samathavipasyanā	6
samputa	24
sanfuta	24
sankaisaisho-in	54
sankō-mudrā	11
san-ku-chi	74
sanko geki	74
sanko-sho	91, 93, 96
san-mitsu	12
Sauders, E.Dale	5
sega-in	26
sega-semui-in	28
semui-in	27
Shajo Bosatsu	20, 21
Shanka	20, 21
Sho Besatsu	20, 21
shakujō	89

shih	70
shih-wu-wei-yin	27
shih-yüan-yin	26
shiko-sho	91, 94, 96
shikwan	6
Shigon	5
shuai-tu-p'o	82
sistrum	72, 89
'sara	70
Śiva	17, 68, 91
'srāvaka	21
'sūnyatā	79
sokuchi-in	37, 38
sotoba	82
stūpa	68, 69, 80, 81, 82
sushupti	18
svapna	18
svayambhū	77
t'a	82
tantrismus	68
tantrikus buddhismus	74
tai-ken	22
taizōkai	19, 20, 68
Tajima, Ryūjun	5

Tathāgata	22
tembōrin-in	44, 45, 46, 47
Tendai iskola	6, 7, 9, 14
Tibet	56, 72
ting-yin	40
tō	82
Trikāya	17
Triratna	17
Tripitaka	87
triśūla	74, 75, 76
tsō	59
turiya	18
uttānaja	24
Vairocana	10
vajra	53, 68, 69, 91, 92, 93
vajra-añjali-karma-mudrā	9, 35
vajrāsana	60
vajrahūmkāramudrā	53
vajramudrā	50
vāhana	59
varadamudrā	26
Varada vajra	10
varamudrā	26

Varuna	83
védai	8
vīrāṇa	60
vishva-vajra	91, 95, 96
Viṣṇu	17, 71
vitarkamudrā	29
vyākhyānamudrā	29
wai-fu-ch'üan-yin	57
Wei-szobrok	41
wu-so-pu-chih-yin	55
ya	70
yakkon-in	66
Yakushi	65
yin-hsing-yin	56
yumi	70
za	59
zazen	6
zen-buddhizmus	6
zuijii zammai	7

T á r g y m u t a t ó

Bevezetés	3. oldal
Mudrāk és szimbólumok	15. "
a mantra	17. "
a kezek szimbolikája	19. "
I. Mudrāk	22. "
alap-mudrāk	22. "
1/ a hat ököl	22. "
2/ a tizenkét tenéyr	24. "
a legfontosabb mudrāk	26. "
1. segan-in	26. "
2. semui-in	27. "
segan-semui-in	28. "
3. an-i-in	29. "
an-i-shōshu-in	30. "
kichijō-in	31. "
Amida hat mudrāja	32. "
niwa-in	34. "
4. kongō-gasshō	35. "
kimyō-gasshō	36. "
5. sokuchi-in (i)	37. "
sokuchi-in (ii)	38. "
anzan-in	39. "

6. jō-in	40. oldal
változatai	41. "
7. tembōrin-in	44. "
változatai	45. "
Nap-kerék és Tan-kerék	48. "
8. chi ken-in	50. "
9. kanjō-in	51. "
10. bupatsu-in	52. "
11. basara-un-kongō-in	53. "
változatai	54. "
12. mushofushi-in	55. "
13. ongyō-in	56. "
14. gebaku ken-in / naibaku ken-in	57. "
II. Āsana / vāhana	59. "
1. renga-za	59. "
2. hanka-za	60. "
3. lalitāsana	61. "
4. (mahā)rājalīlāsana	62. "
5. Miroku (Maitreya) testhelyzetei	63. "
'töprengő'testhelyzet	63. "
III. Attributumok (jelkép)	64. "

1. hachi	64. oldal
változatai /Yakushi orvosságos edénye yakkon-in	65. "
2. one	67. "
3. kane	68. "
4. yumi / ya	70. "
5. hora	71. "
6. hossu	72. "
7. (nyo-1) shu	73. "
8. hoko sanko geki	74. "
különböző formái	75. "
9. renga	77. "
változatai	78. "
10. kagami	79. "
a stūpa szimbolikája	80. "
11. sotoba / tō	82. "
12. kensaku	83. "
13. nenju	84. "
14. o-kyō / fude	87. "
különböző formái	88. "
15. shakujō	89. "
16. ken	90. "
17. kongō-sho	91. "
különböző formái	91. "
a vajra szimbolikája	96. "

18. byő	98. oldal
különböző formái	99. "
Szemléltető index	101. "
Képek jegyzéke	105. "
Index	111. "
Tárgymutató	125. "

